

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Nye Eventyr og Historier. Anden Række. Første Samling. 1861

Citation: Andersen, H. C.: "Nye Eventyr og Historier. Anden Række. Første Samling. 1861", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. IV kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 69. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr04val-shoot-workid65459.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. IV kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

## Nye Eventyr og Historier. Anden Række. Første Samling. 1861.

70

NEH 5-61 (*Bibl. 817*) udkom 2.3.1861 og indeholder: [I] Nye Eventyr og Historier af H. C. Andersen. Anden Række. [II] blank. [III] Nye Eventyr og Historier af H. C. Andersen. Anden Række. Kjøbenhavn. C. A. Reitzels Forlag. 1861. [IV] Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F.S. Muhle. [V] *dedikation, se nedenfor*. [VI] blank. [VII] Indhold. [VIII] blank. 1-86 text, her som overalt i NEH med deltitel for hvert eventyr og kolumnetitel.

NEH 5-69 har for Anden Række på [I] Anden Række. Første Samling. og på [III] og omslag: Anden Række. Første Samling. Andet Oplag. På [V] tilføjes under dedikationen Februar 1861. Omslagets indersider er her undtagelsesvis blanke.

Deres Excellence Cultusminister  
Biskop D. G. Mønrad,  
Commandeur af Dannebrogen etc.,

med hjertelig Tak og Hengivenhed  
tilegnet.

71

## Tolv med Posten.

Det var knagende Frost, stjerneklart Veir, blikstille. »Bums!« der sloge de en Potte paa Døren, »Pjaf!« der skøde de Nytaar ind; det var Nytaarsaften; nu slog Klokkeren tolv.

»Trateratra!« der kom Posten. Den store Postkarreet holdt udenfor Byens Port, den bragte tolv Personer, ikke flere kunde der rummes, alle Pladser vare besatte.

»Hurra! Hurra!« blev der sjunget inde i Husene, hvor Folk holdt Nytaarsaften og just nu havde reist sig med det fyldte Glas og drak det nye Aars Skaal:

»Sundhed og Helsen i det nye Aar!« sagde de, »en lille Kone! mange Penge! Ende paa Vrøvlet!«

Ja, saaledes ønskede man og der blev klinket og - Posten holdt for Byens Port med de fremmede Gjester, de tolv Reisende.

Hvad var det for Personer? De havde Pas og Reisegods med, ja, Foræringer til Dig og mig og alle Mennesker i Byen. Hvem vare de Fremmede? Hvad vilde de og hvad bragte de?

»God Morgen!« sagde de til Skildvagten ved Porten.

»God Morgen!« sagde han, for Klokkeren var jo slaæet tolv.

»Deres Navn? Deres Stand?« spurgte *Skildvagten* Den, der først traadte ud af Vognen.

»See i Passet!« sagde Manden. »Jeg er jeg!« Det var ogsaa en heel Karl, klædt i Bjørneskind-Pels og med Kanestøvler. »Jeg er den Mand, hvem grumme Mange sætte sit Haab til. Kom i Morgen, skal Du faae Nytaar! jeg kaster Skillinger og

\*\*\*\*\*  
----- 72

Dalere igrans, giver Presenter, ja jeg giver Baller, hele een og tredive Baller, flere Nætter har jeg ikke at give bort. Mine Skibe ere indefrosne, men der er varmt paa mit Contor. Jeg er Grosserer og hedder *Januar*. Jeg har kun Regninger med mig!«

Saa kom den Næste, han var Lystigmager, han var Directeur for Komediernes, Maskeraderne og al den Fornøielse der kan findes paa. Hans Reisegods var en stor Tønde.

»Den skal vi til Fastelavn slaae meget Mere af end Katten!« sagde han. »Jeg vil fornøie Andre og mig selv med, for jeg har den korteste Levetid af hele Familien; jeg bliver kun otte og tyve! ja, maaskee skyder man een Dag til; men det gjør lige meget. Hurra!«

»De maa ikke skringe saa høit!« sagde *Skildvagten*.

»Jo vist maa jeg saa!« sagde Manden, »jeg er Prinds Carneval og reiser under Navnet *Februarius!*«

Nu kom den Tredie; han saae ud som bare Faste, men kneisede, for han var i Familie med »de fyrgetyve Ridderer« og var Veir-Prophet; men det er ikke noget fedt Embede, derfor priste han Fastetiden. Hans Pynt var en Dusk Violer i Knaphullet, men de vare meget smaa.

»*Marts*, Marsch!« raabte den Fjerde og stødte til den Tredie. »*Marts*, Marsch! ind i Vagten, her er Punsch! jeg kan lugte den!« men det var ikke sandt, han vilde narre ham April, dermed begyndte den fjerde Fyr. Han saae ud til at være rask paa det; han bestilte nok ikke Meget, men holdt mange Helligdage! »Op og ned er det med Humeuret!« sagde han, »Regn og Solskin, Flytten ud og Flytten ind! jeg er ogsaa Flyttedags-Commissair, jeg er Bedemand, jeg kan baade lee og græde. Jeg har Sommertøi i Kofferten, men det vilde være meget galt at tage det i Brug. Her er jeg! til Stads gaaer jeg i Silkestrømper og med Muffe!«

Nu kom der en Dame ud af Vognen.

»Frøken *Maj!*« sagde hun. I Sommertøi med Kalosker; hun havde en bøgebladegrøn Silkekjole paa, Anemoner i Haaret, og hun duftede dertil saadan af Skovmærker, saa *Skildvagten* maatte nyse. »Gud velsigne Dem!« sagde hun, det var hendes Hilsen. Hun var nydelig! og Sangerinde var hun; ikke paa Theatrene, men inde i Skoven; ikke i Teltene, nei, i den friske grønne Skov gik hun og sang for sin egen Fornøielse; hun havde i sin Sypose *Christian Winthers* »Træsnit«, for de ere

\*  
- 73

som Bøgeskoven selv, og »*Smaadigte af Richardt*«, de ere ligesom Skovmærker.

»Nu kommer Fruen, den unge Frue!« raabte de inde i Vognen, og saa kom Fruen, ung og fiin, stolt og nydelig. Hun var født til at holde »*Syvsovere*«, kunde man strax see. Hun gjorde Gilde paa den længste Dag i Aaret, for at man kunde faae Tid til at spise de mange Retter Mad; hun havde Raad til at kjøre i egen Vogn, men kom dog med Posten som de Andre, hun vilde derved vise at hun ikke var hovmodig; alene reiste hun heller ikke, hun var fulgt af sin yngre Broder *Julius*.

Han var vel ved Magt, sommerklædt og med Panama-Hat. Kun lidt Reisetøi førte han med, det var saa besværligt i Varmen. Han havde kun Badehætte og Svømmebuxer; det er ikke Meget.

Nu kom Mutter, *Madam August*, Frugthandlerske i Tøndeviis, Eierinde af mange Hyttedefade, Landmand i stor Crinoline; hun var fed og varm, tog Deel i Alt, gik selv med Ølbimpel til Folkene ud paa Marken. »Æde sit Brød i sit Ansigts Sved, skal man,« sagde hun, »det staaer i Bibelen; bagefter kan man holde Skovbal og Høstgilde!« Hun var Mutter.

Nu kom igjen et Mandfolk, Maler af Profession, Couleurmesteren, det fik Skoven at vide, Bladene maatte skifte Couleur, men deilig, naar han vilde det; rød, guul, bruun kom Skoven snart til at see ud. Mester fløitede som den sorte Stær, var en flink Arbejder og hang den brungrønne Humleranke om sit Ølkruus, det pyntede, og Pynt havde han Øie for. Her stod han nu med sin Farvepotte, den var hele hans Reisegods.

Nu fulgte *Proprietæren*, der tænkte paa Sædemaaned, paa Jordens Pløining og Behandling, ja, ogsaa lidt paa Jagtens Fornøielse; han havde Hund og Gevær, han havde Nødder i sin Taske, knik knak! rædsom meget Gods førte han med, og en engelsk Plov; han talte landoekonomisk, men man fik ikke Meget at høre for Hosten og Hiven, - det var *November* som kom.

Han havde Snue, voldsom Snue, saa at han brugte Lagen og ikke Lommetørklæde, og dog skulde han følge Pigerne i Condition! sagde han, men Forkølelsen gik nok over, naar han kom til at hugge Brænde, og det vilde han, for han var Savskærer-Mester for Lauget. Aftenerne tilbragte han med at skære Skøiter, han vidste at om ikke mange Uger havde man Brug for det fornøielige Skotøi.

\*  
- 74

Nu kom den Sidste, den gamle Mo'erlille med Ildpotten; hun frøs, men hendes Øine straaledede som to

klare Stjerner. Hun bar en Urtepotte med et lille Grantræ. »Det vil jeg pleie og det vil jeg passe, saa at det bliver stort til Juleaften, naaer fra Gulvet lige op til Loftet, og groer med tændte Lys, forgyldte Æbler og Udklipninger. Ildpotten varmer som en Kakkellovn, jeg tager Eventyr-Bogen op af Lommen og læser høit, saa at alle Børnene i Stuen blive stille, men Dukkerne paa Træet blive levende og den lille Engel af Vox, øverst oppe i Træet, ryster med Knittergulds-Vingerne, flyver fra den grønne Top og kysser Smaa og Store inde i Stuen, ja de fattige Børn med, som staae udenfor og synge Julesangen om Stjernen over Bethlehem!«

»Og saa kan Karreten kjøre igjen!« sagde *Skildvagten*, »nu har vi Tylten. Lad en ny Reisevogn kjøre frem!«

»Lad først de Tolv komme vel ind!« sagde *Capitainen*, som havde Vagt. »Een ad Gangen! Passet beholder jeg; det gjælder for hver, een Maaned; naar den er omme, skal jeg skrive paa det hvorledes hver har opført sig. Vær saa god, Hr. *Januar*, vil De behage at træde ind!«

Og saa gik han ind. -

- Naar et Aar er omme skal jeg sige Dig hvad de Tolv have bragt Dig, mig og os Allesammen. Nu veed jeg det ikke, og de veed det nok heller ikke selv, - for det er en underlig Tid vi leve i!

75

## Skarnbassen.

Keiserens Hest fik Guldscoe; Guldsco paa hver en Fod.

Hvorfor fik han Guldscoe?

Han var det deiligste Dyr, havde fine Been, Øine saa kloge og en Manke, der hang som et Silkeslør ned om Halsen. Han havde baaret sin Herre i Kruddamp og Kugleregn, hørt Kuglerne synge og pibe; han havde bidt om sig, slaaet om sig, kæmpet med, da Fjenderne trængte paa; med sin Keiser sat i eet Spring over den styrtede Fjendes Hest, frelst sin Keisers Krone af det røde Guld, frelst sin Keisers Liv, der var mere end det røde Guld, og derfor fik Keiserens Hest Guldscoe, Guldsco paa hver en Fod.

Og *Skarnbassen* krøb frem.

»Først de Store, saa de Smaa,« sagde den, »dog det er ikke Størrelsen, som gjør det.« Og saa strakte den frem sine tynde Been.

»Hvad vil Du?« spurgte *Smeden*.

»Guldscoe!« svarede *Skarnbassen*.

»Du er nok ikke klarhovedet!« sagde *Smeden*, »vil Du ogsaa have Guldscoe?«

»Guldscoe!« sagde *Skarnbassen*. »Er jeg ikke ligesaa god som det store Bæst, der skal have Opvartning, strigles, passes, have Føde og Drikke. Hører jeg ikke ogsaa til Keiserens Stald?«

»Men hvorfor faaer Hesten Guldscoe?« spurgte *Smeden*, »begriber Du det ikke?«

\*\*\*\*\*  
---\*---\*--- 76

»Begriber? Jeg begriber, at det er Ringeagt imod mig,« sagde *Skarnbassen*, »det er en Krænkelser - og nu gaaer jeg derfor ud i den vide Verden!«

»Pil af!« sagde *Smeden*.

»Grov Karl!« sagde *Skarnbassen*, og saa gik den udenfor, fløi et lille Stykke, og nu var den i en nydelig lille Blomsterhave, hvor der duftede af Roser og Lavendler.

»Er her ikke deiligt!« sagde en af de smaa »*Vorherres Høns*«, der fløi om med sorte Prikker paa de røde skjoldstærke Vinger. »Hvor her lugter sødt og hvor her er kjønt!«

»Jeg er vant til Bedre!« sagde *Skarnbassen*, »kalde I dette kjønt? Her er jo ikke engang en Mødding!«

Og saa gik den videre frem, ind i Skyggen af en stor Levkoi; der krøb en *Kaalorm* paa den.

»Hvor dog Verden er deilig!« sagde *Kaalormen*, »Solen er saa varm! Alt er saa fornøieligt! og naar jeg engang sover ind og dør, som de kalde det, saa vaagner jeg op og er en Sommerfugl!«

»Bild Dig Noget ind!« sagde *Skarnbassen*, »nu flyve vi om som Sommerfugl! Jeg kommer fra Keiserens Stald, men Ingen der, ikke engang Keiserens Livhest, der dog gaaer med mine aflagte Guldscoe, har slige Indbildninger. Faae Vinger! flyve! ja nu flyve vi!« Og saa fløi *Skarnbassen*. »Jeg vil ikke ærgre mig, men jeg ærgrer mig dog!«

Saa dumpede den ned paa en stor Græsplet; her laae den lidt, saa faldt den i Søvn.

Bevares, hvilken Skylregn der styrtede! *Skarnbassen* vaagnede ved det Pladsk og vilde strax ned i Jorden, men kunde det ikke; den væltede, den svømmede paa Maven og paa Ryggen, flyve var der ikke at tænke paa, den kom vist aldrig levende fra denne Plet; den laae hvor den laae og blev liggende.

Da det hoftede lidt, og *Skarnbassen* havde blinket Vandet af sine Øine, skimtede den noget Hvidt, det var Linned paa Blegen; den naaede derhen, krøb ind i en Fold af det vaade Lintøi, det var rigtignok ikke, som at ligge i den varme Dynge i Stalden; men her var nu Intet bedre, og saa blev den her en heel Dag, en heel Nat, og ogsaa Regnveiret blev. I Morgenstunden kom *Skarnbassen* frem; den var saa ærgerlig over Climatet.

Der sad paa Linnedet to Frøer; deres klare Øine lyste af bare

\*  
- 77

Fornøielse. »Det er et velsignet Veir!« sagde den Ene. »Hvor det forfrisker! og Lintøiet holder saa deiligt sammen paa Vandet! det kriller mig i Bagbenene, som om jeg skulde svømme!«

»Jeg gad nok vide,« sagde den Anden, »om Svalen, som flyver saa vidt omkring, om den paa sine mange Reiser i Udlandet har fundet et bedre Climat, end vort; saadant et Rusk, og saadan en Væde! det er ligesom om man laae i en vaad Grøft! er man ikke glad ved det, saa elsker man rigtignok ikke sit Fædreland!«

»I have da aldrig været i Keiserens Stalde?« spurgte *Skarnbassen*. »Der er det Vaade baade varmt og krydret! det er jeg vant til; det er mit Climat, men det kan man ikke tage med paa Reisen. Er her ingen Mistbænk i Haven, hvor Standspersoner, som jeg, kunne tage ind og føle sig hjemme?«

Men Frøerne forstode ham ikke, eller vilde ikke forstaae ham.

»Jeg spørger aldrig anden Gang I« sagde *Skarnbassen*, da den havde spurgt tre Gange uden at faae Svar.

Saa gik den et Stykke, der laae et Potteskaar; det skulde ikke ligge der, men som det laae gav det Ly. Her boede flere *Øren-tviste*-Familier; de forlange ikke meget Huusrum, men kun Selskabelighed; Hunnerne ere især begavede med Moderkjærlighed, derfor var ogsaa hvers Unge den kjønneste og den klogeste.

»Vor Søn er bleven forlovet!« sagde een Moder, »den søde Uskyldighed! hans høieste Maal er engang at kunne krybe i Øret paa en Præst. Han er saa elskelig barnlig og Forlovelse holder ham fra Udskeielser! det er saa glædeligt for en Moder!«

»Vor Søn,« sagde en anden Moder, »kom lige ud af Ægget og var strax paa Spil; det sprutter i ham, han løber Hornene af sig. Det er en uhyre Glæde for en Moder! Ikke sandt? Hr. *Skarnbasse*!« De kjendte den Fremmede paa Skabelonen.

»De har begge To Ret!« sagde *Skarnbassen*, og saa blev den budt op i Stuen, saa langt den kunde komme under Potteskaaret.

»Nu skal De ogsaa see min lille Ørentvist!« sagde en tredie og fjerde af Mødrene, »det er de elskeligste Børn og saa morsomme! de ere aldrig uartige uden naar de have ondt i Maven, men det faaer man saa let i deres Alder!«

Og saa talte hver Moder om sine Unger, og Ungerne talte med og brugte den lille Gaffel de havde paa Halen til at trække i *Skarnbassens* Mundskjæg.

\*  
- 78

»De finde nu ogsaa paa Alting, de Smaaskjelmer!« sagde Mødrene og dunstede af Moderkjærlighed, men det kjedede *Skarnbassen*, og saa spurgte den om der var langt herfra til Mistbænken.

»Det er langt ude i Verden, paa den anden Side Grøften!« sagde *Ørentvisten*, »saa langt, vil jeg haabe,

komme aldrig nogen af mine Børn, for saa døde jeg!«

»Saa langt vil jeg dog prøve at naae!« sagde *Skarnbassen* og gik uden Afsked; det er galantest.

Ved Grøften traf den flere af sin Slægt, alle *Skarnbasser*.

»Her boe vi!« sagde de. »Vi have det ganske luunt! Tør vi ikke byde Dem ned i det Fede! Reisen har vist trættet Dem!«

»Det har den!« sagde *Skarnbassen*. »Jeg har ligget paa Linned i Regnveir, og Reenlighed tager især paa mig! jeg har ogsaa faaet Gigt i Vingeledet, ved at staae i Træk under et Potteskaar. Det er rigtig en Vederqvælgelse at komme engang til sine egne!«

»De kommer maaskee fra Mistbænken!« spurgte den Ældste.

»Høiere op!« sagde *Skarnbassen*. »Jeg kommer fra Keiserens Stald, hvor jeg blev født med Guldscoe; jeg reiser i et hemmeligt Ærende, hvorom De ikke maa fritte mig, thi jeg siger det ikke!«

Og saa steg *Skarnbassen* ned i det fede Dynd; der sad tre unge *Hun-Skarnbasser*, de fnisede, for de vidste ikke hvad de skulde sige.

»De ere uforlovede!« sagde Moderen, og saa fnisede de igjen, men det var af Forlegenhed.

»Jeg har ikke seet dem skjønnere i Keiserens Stalde!« sagde den reisende *Skarnbasse*.

»Fordærv mig ikke mine Pigebørn! og tal ikke til dem, uden De har reelle Hensigter; - men det har De, og jeg giver Dem min Velsignelse.«

»Hurra!« sagde alle de Andre, og saa var *Skarnbassen* forlovet. Først Forlovelse, saa Bryllup, der var jo ikke Noget at vente efter.

Næste Dag gik meget godt, den anden luntede af, men paa den tredie Dag skulde man dog tænke paa Føden for Kone og maaskee Rollinger.

»Jeg har ladet mig overraske!« sagde den, »saa maa jeg nok overraske dem igjen -!«

\* 79

Og det gjorde den. Væk var den; væk hele Dagen, væk hele Natten - og Konen sad Enke. De andre *Skarnbasser* sagde, at det var en rigtig Landstryger de havde optaget i Familien; Konen sad dem nu til Byrde.

»Saa kan hun sidde som Jomfru igjen!« sagde Moderen, »sidde som mit Barn! fy, det lede Skarn, som forlod hende!«

Han var imidlertid paa Farten, var seilet paa et Kaalblad over Grøften; hen paa Morgenstunden kom to Mennesker, de saae *Skarnbassen*, tog den op, vendte og dreiede den og de vare meget lærde begge To, især Drengen. »*Allah* seer den sorte *Skarnbasse* i den sorte Steen i det sorte Fjeld! staaer der ikke saaledes i Alkoranen?« spurgte han og oversatte *Skarnbassens* Navn paa Latin, gjorde Rede for dens Slægt og Natur. Den ældre Lærde stemte imod at den skulde tages med hjem, de havde der ligesaa gode Exemplarer, sagde han, og det var ikke høfligt sagt, syntes *Skarnbassen*, derfor fløi den ham af Haanden, fløi et godt Stykke, den var bleven tør i Vingerne og saa naaede den Drivhuset, hvor den i største Beqvemmelighed, da det ene Vindue var skudt op, kunde smutte ind og grave sig ned i den friske Gjødning.

»Her er lækkert!« sagde den.

Snart faldt den isøvn og drømte at Keiserens Hest var styrtet og at Hr. *Skarnbasse* havde faaet dens Guldscoe og Løftet om to til. Det var en Behagelighed og da *Skarnbassen* vaagnede, krøb den frem og saae op. Hvilken Pragt her i Drivhuset! store Vifte-Palmer bredte sig i Høiden, Solen gjorde dem transparente, og under dem vældede der en Fylde af Grønt og skinnede der Blomster, røde som Ild, gule som Rav og hvide som nysfalden Snee.

»Det er en mageløs Plantepragt! hvor den vil smage naar den gaaer i Forraadnelse!« sagde *Skarnbassen*. »Det er et godt Spiiskammer; her boe vist af Familien; jeg vil gaae paa Eftersporing, see at finde Nogen, jeg kan omgaaes med. Stolt er jeg, det er min Stolthed!« Og saa gik den og tænkte paa sin Drøm om den døde Hest og de vundne Guldscoe.

Da greb lige med Eet en Haand om *Skarnbassen*, den blev klemt, vendt og dreiet.

Gartnerens lille Søn og en Kammerat var i Drivhuset, havde seet *Skarnbassen* og skulde have Fornøielse af den; lagt i et Vindrueblad kom den ned i en varm Buxelomme, den kriblede

og krablede, fik saa et Tryk med Haanden af Drengen, der gik rask afsted til den store Indsø for Enden af Haven, her blev *Skarnbassen* sat i en gammel knækket Træsko, som Vristen var gaaet af; en Pind blev gjort fast, som Mast, og til den blev *Skarnbassen* tøjret med en ulden Traad; nu var den Skipper og skulde ud at seile.

Det var en meget stor Indsø, *Skarnbassen* syntes, at det var et Verdenshav og blev saa forbauset, at den faldt om paa Byggen og sprættede med Benene.

Træskoen seilede, der var Strømning i Vandet, men kom Fartøiet lidt forlangt ud, saa smøgede den ene Dreng strax sine Buxer op og gik ud og hentede det, men da det igjen var i Drift blev der kaldt paa Drengene, alvorligt kaldt, og de skyndte dem afsted og lod Træsko være Træsko; den drev og det altid meer fra Land, altid længer ud, det var gyseligt for *Skarnbassen*; flyve kunde den ikke, den var bunden fast til Masten.

Den fik Besøg af en *Flue*.

»Det er et deiligt Veir vi har!« sagde *Fluen*. »Her kan jeg hvile mig! her kan jeg sole mig. De har det meget behageligt!«

»De snakker, som De har Forstand til! seer De ikke, at jeg er tøjret!«

»Jeg er ikke tøjret!« sagde *Fluen* og saa fløi den.

»Nu kjender jeg Verden!« sagde *Skarnbassen*, »det er en nedrig Verden! jeg er den eneste Honette i den! Først negter man mig Guldscoe, saa maa jeg ligge paa vaadt Linned, staae i Træk og tilsidst prakke de mig en Kone paa. Gjør jeg nu et rask Skridt ud i Verden, og seer hvorledes man kan have det og jeg skulde have det, saa kommer en Menneske-Hvalp og sætter mig i Tøir paa det vilde Hav. Og imidlertid gaaer Keiserens Hest med Guldscoe! det creperer mig meest; men Deeltagelse kan man ikke vente sig i denne Verden! mit Levnetsløb er meget interessant, dog hvad kan det hjælpe naar Ingen kjende det! Verden fortjener heller ikke at kjende det, ellers havde den givet mig Guldscoe i Keiserens Stald, da Livhesten blev skoet og \*jeg rakte Benene frem. Havde jeg faaet Guldscoe, da var jeg bleven en Ære for Stalden, nu har den tabt mig og Verden har tabt mig, Alt er ude!«

Men Alt var ikke ude endnu, der kom en Baad med nogle unge Piger.

»Der seiler en Træsko!« sagde den Ene. »Der er et lille Dyr tøjret fast i den!« sagde den Anden. De vare lige ved Siden af Træskoen, de fik den op, og den ene af Pigerne tog en lille Sax frem, klippede Uldtraaden over uden at gjøre *Skarnbassen* Skade og da de kom i Land, satte hun den i Græsset.

»Kryb, kryb! flyv, flyv, om Du kan!« sagde hun. »Frihed er en deilig Ting!«

Og *Skarnbassen* fløi lige ind af det aabne Vindue paa en stor Bygning og der sank den træt ned i den fine bløde, lange Manke paa Keiserens Livhest, der stod i Stalden, hvor den og *Skarnbassen* hørte hjemme; den klamrede sig fast i Manken og sad lidt og summede sig. »Her sidder jeg paa Keiserens Livhest i sidder som Rytter! Hvad er det jeg siger! ja nu bliver det mig klart! det er en god Idee, og rigtig. Hvorfor fik Hesten Guldscoe? Det spurgte han mig ogsaa om, Smeden. Nu indseer jeg det! for min Skyld fik Hesten Guldscoe!«

Og saa blev *Skarnbassen* i godt Humeur.

»Man bliver klarhovedet paa Reisen!« sagde den.

Solen skinnede ind paa den, skinnede meget smukt. »Verden er ikke saa gal endda,« sagde *Skarnbassen*, »man maa bare vide at tage den!« Verden var deilig, thi Keiserens Livhest havde faaet Guldscoe fordi *Skarnbassen* skulde være dens Rytter.

»Nu vil jeg stige ned til de andre *Basser* og fortælle hvor Meget man har gjort for mig; jeg vil fortælle om alle de Behageligheder jeg har nydt paa Udenlandsreisen, og jeg vil sige, at nu bliver jeg hjemme saalænge, til Hesten har slidt sine Guldscoe!«

## Hvad Fatter gjør, det er altid det Rigtige.

Nu skal jeg fortælle Dig en Historie, som jeg har hørt, da jeg var Lille, og hver Gang jeg siden har tænkt paa den, synes jeg at den blev meget kjønnere; for det gaaer med Historier ligesom med mange Mennesker, de blive kjønnere og kjønnere med Alderen, og det er saa fornøieligt!

Du har jo været ude paa Landet? Du har seet et rigtigt gammelt Bondehuus med Straatag; Mos og Urter voxe der af sig selv; en Storkerede er der paa Rygningen, Storken kan man ikke undvære, Væggene ere skjeve, Vinduerne lave, ja, der er kun et eneste, der kan lukkes op; Bagerovnen strutter frem ligesom en lille tyk Mave, og Hyldebusken helder hen over Gjerdet, hvor der er en lille Pyt Vand med en And eller Ællinger, lige under det knudrede Piletræ. Ja, og saa er der en Lænkehund, der gjør af Alle og Enhver.

Netop saadant et Bondehuus var der ude paa Landet, og i det boede et Par Folk, Bondemand og Bondekone. I hvor Lidt de havde, kunde de dog undvære eet Stykke, det var en Hest, der gik og græssede paa Landveis-Grøften. Fader red paa den til Byen, Naboerne laante den, og han fik Tjeneste for Tjeneste, men det var nok mere tjensomt for dem at sælge Hesten eller bytte den for Eet og Andet, der endnu mere kunde være dem til Gavn. Men hvad skulde det være.

\*\*\*\*\*  
---83

»Det vil Du, Fatter, bedst forstaae!« sagde Konen, »nu er der Marked i Kjøbstaden, rid Du derind, faae Penge for Hesten eller gjør et godt Bytte; som Du gjør, er det altid det Rigtige. Rid til Markedet!«

Og saa bandt hun hans Halsklud, for det forstod hun dog bedre end han; hun bandt med dobbelt Sløife, det saae galant ud, og saa pudsede hun hans Hat med sin flade Haand, og hun kyssede ham paa hans varme Mund, og saa red han afsted paa Hesten, som skulde sælges eller byttes bort. Jo, Fatter forstod det.

Solen brændte, der var ingen Skyer oppe! Veien støvede, der vare saa mange Markedsfolk, til Vogns og til Hest og paa deres egne Been. Det var en Solhede, og der var ikke Skygge skabt paa Veien.

Der gik En og drev en Ko, den var saa nydelig, som en Ko kan være. »Den giver vist deilig Melk!« tænkte Bondemanden, det kunde være et ganske godt Bytte at faae den. »Veed Du hvad, Du med Koen!« sagde han, »skulle vi To ikke tale lidt sammen! seer Du, en Hest, troer jeg nok, koster mere end en Ko, men det er det Samme! jeg har mere Gavn af Koen; skal vi bytte?«

»Ja nok!« sagde Manden med Koen og saa byttede de.

Nu var det gjort, og saa kunde Bondemanden have vendt om, han havde jo udrettet, hvad han vilde, men da han nu engang havde betænkt at ville komme til Marked, saa vilde han komme til Marked, bare for at see paa det; og saa gik han med sin Ko. Han gik rask til, og Koen gik rask til, og saa kom de snart til at gaae lige ved Siden af en Mand, der førte et Faar. Det var et godt Faar, godt istand og godt med Uld.

»Det gad jeg nok eie!« tænkte Bonden. »Det vilde ikke komme til at savne Græsning paa vor Grøftekant, og til Vinter kunde man tage det ind i Stuen hos sig. I Grunden var det rigtigere af os at holde Faar, end holde Ko. Skal vi bytte?«

Ja, det vilde da nok Manden, som havde Faaret, og saa blev det Bytte gjort, og Bondemanden gik med sit Faar hen ad Landeveien. Der ved Stenten saae han en Mand med en stor Gaas under Armen.

»Det er en svær Een, Du der har!« sagde Bondemanden, »den har baade Fjer og Fedt! den kunde tage sig godt ud i Tøir ved vor Vandpyt! den var Noget for Moder at samle Skrællinger til! Hun har tidt sagt, »bare vi havde en Gaas!«

\*  
- 84

nu kan hun da faae den - og hun skal faae den! vil Du bytte? Jeg giver Dig Faaret for Gaasen og Tak til!«

Ja, det vilde da den Anden nok, og saa byttede de; Bondemanden fik Gaasen. Nær ved Byen var han, Trængselen paa Veien tog til, der var en Mylren af Folk og Fæ; de gik paa Vei og paa Grøft lige op i Bommandens Kartoffler, hvor hans Høne stod tøjret for ikke i Forskrækkelse at forville sig og blive borte. Det var en stumpumpet Høne, der blinkede med det ene Øie, saae godt ud. »Kluk, kluk!« sagde den; hvad den tænkte derved, kan jeg ikke sige, men Bondemanden tænkte, da han saae hende: hun er den skønneste Høne, jeg endnu har seet, hun er kjønnere end Præstens Liggehøne, den gad jeg nok eie! en Høne finder altid et Korn, den kan næsten sørge for sig selv! jeg troer, at det er et godt Bytte, om jeg fik den for Gaasen! »skal vi bytte?« spurgte han. »Bytte!« sagde den Anden, »ja det var jo ikke saa galt!« og saa byttede de.



Bommanden fik Gaasen, Bondemanden fik Hønen.

Det var en heel Deel, han havde udrettet paa den Reise til Byen; og varmt var det, og træt var han. En Dram og en Bid Brød trængte han til; nu var han ved Kroen, der vilde han ind; men Krokarken vilde ud, ham mødte han lige i Døren med en Pose svingende fuld af Noget.

»Hvad har Du der?« spurgte Bondemanden.

»Raadne Æbler!« svarede Karlen, »en heel Sæk fuld til Svinene!«

»Det er da en farlig Mængde! det Syn undte jeg Mo'er. Vi havde ifjor kun et eneste Æble paa det gamle Træ ved Tørvehuset! det Æble skulde gjemmes, og det stod paa Dragkisten til det sprak. Det er altid en Velstand! sagde vor Mo'er, her kunde hun faae Velstand at see! ja, jeg kunde unde hende det!«

»Ja, hvad giver I?« spurgte Karlen.

»Giver? Jeg giver min Høne i Bytte,« og saa gav han Hønen i Bytte, fik Æblerne og gik ind i Krostuen, lige hen til Skjenken, sin Sæk med Æblerne stillede han op mod Kakkellovnen, og der var lagt i, det betænkte han ikke. Mange Fremmede var her i Stuen, Hestehandlere, Studehandlere og to Englændere, og de ere saa rige, at deres Lommer revne af Guldpenge; Veddemaal gjøre de, nu skal Du høre!

»Susss! susss!« hvad var det for en Lyd ved Kakkellovnen? Æblerne begyndte at stege.

\*  
– 85

»Hvad er det?« Ja, det fik de da snart at vide! hele Historien om Hesten, der var byttet bort for Koen og lige ned til de raadne Æbler.

»Naa! Du faaer Knubs af Mutter, naar Du kommer hjem!« sagde Englænderne, »der vil ligge et Huus!«

»Jeg faaer Kys og ikke Knubs!« sagde Bondemanden, »vor Mo'er vil sige: hvad Fatter gjør, er det Rigtige!«

»Skal vi vedde!« sagde de, »Guldmønt i \*Pundeviis! hundrede Pund er et Skippund!«

»Det er nok at give Skjeppen fuld!« sagde Bondemanden, »jeg kan kun stille Skjeppen fuld med Æbler og mig selv og Mutter med, men det er da Mere end Strygmaal, det er Topmaal!«

»Top! top!« sagde de, og saa var Veddemalet gjort.

Kromandens Vogn kom frem, Englænderne kom op, Bondemanden kom op, de raadne Æbler kom op, og saa kom de til Bondens Huus.

»God Aften, Mo'er!«

»Tak, Fa'er!«

»Nu har jeg gjort Bytte!«

»Ja, Du forstaaer det!« sagde Konen, tog ham om Livet og glemte baade Pose og de Fremmede.

»Jeg har byttet Hesten bort for en Ko!«

»Gud skee Lov for Melken!« sagde Konen, »nu kan vi faae Melkemad, Smør og Ost paa Bordet. Det var et deiligt Bytte!«

»Ja, men Koen byttede jeg igjen bort for et Faar!«

»Det er bestemt ogsaa bedre!« sagde Konen, »Du er altid betænksom; til et Faar har vi just fuldt op af Græsning. Nu kan vi faae Faaremeik og Faareost og uldne Strømper, ja, ulden Nattrøie! den giver Koen ikke! hun taber Haarene! Du er en inderlig betænksom Mand!«

»Men Faaret har jeg byttet bort for en Gaas!«

»Skal vi virkelig have Mortensgaas iaar, lille Fatter! Du tænker altid paa at fornøie mig! det er en yndig Tanke af Dig! Gaasen kan staae i Tøir og blive endnu mere fed til Mortensdag!«

»Men Gaasen har jeg byttet bort for en Høne!« sagde Manden.

»Høne! det var et godt Bytte«, sagde Konen, »Hønen

\*  
– 86

lægger Æg, den ruger ud, vi faae Kyllinger, vi faae Hønsegaard! det har jeg just saa inderligt ønsket mig!«

»Ja, men Hønen byttede jeg bort for en Pose raadne Æbler!«

»Nu maa jeg kysse Dig!« sagde Konen, »Tak, min egen Mand! Nu skal jeg fortælle Dig Noget. Da Du var afsted, tænkte jeg paa at lave et rigtigt godt Maaltid til Dig: Æggekage med Purløg. Æggene havde jeg, Løgene manglede mig. Saa gik jeg over til Skoleholderens, der har de Purløg, veed jeg, men Konen er gjerrig, det søde Asen! jeg bad om at laane -! laane? sagde hun. Ingenting groer i vor Have, ikke engang et raaddent Æble! ikke det kan jeg laane hende! nu kan jeg laane hende ti, ja, en heel Pose fuld! det er Grin, Fa'er!« og saa kysede hun ham lige midt paa Munden.

»Det kan jeg lide!« sagde Englænderne. »Altid ned ad Bakke og altid lige glad! det er nok Pengene værd!« og saa betalte de et Skippund Guldpenge til Bondemanden, som fik Kys og ikke Knubs.

Jo, det lønner sig altid, at Konen indseer og forklarer at Fatter er den Klogeste, og hvad han gjør, er det Rigtige.

See, det er nu en Historie! den har jeg hørt som Lille, og nu har Du ogsaa hørt den og veed, at hvad Fatter gjør, det er altid det Rigtige.

\*

87

## De Vises Steen.

Du kjender da Historien om *Holger Danske*; den ville vi ikke fortælle Dig, men spørge, om Du fra den husker, at »*Holger Danske* vandt det store Indieland øster ud til Verdens Ende, til det Træ, som kaldes Solens Træ,« som *Christen Pedersen* siger det; kjender Du *Christen Pedersen*? det faaer være det Samme, at Du ikke kjender ham. *Holger Danske* gav der *Præst Jon* Magt og Værdighed over Indieland. Kjender Du *Præst Jon*? Ja, det kan ogsaa være det Samme, at Du ikke kjender ham, for han kommer slet ikke for her i Historien; Du skal høre her om Solens Træ i »Indieland, øster ud til Verdens Ende,« som de forstod det dengang, de, der ikke havde læst Geographie, som vi have læst den; men det kan nu ogsaa være det Samme!

Solens Træ var et prægtigt Træ, som vi aldrig have seet det, og Du heller aldrig vil faae det at see; Kronen strakte sig flere Mile rundt om, den var egenlig en heel Skov, hver af dens mindste Grene var igjen et helt Træ, der var Palme, Bøg, Pinie, Platan, ja alle de Slags Træer, som findes rundt om i Verden, stode her frem som Smaagreene paa de store Grene, og disse selv med deres Bugter og Knuder gjorde ligesom Dale og Høie, de vare beklædte med et fløielsblødt Grønt, der mylrede af Blomster; hver Green var som en udstrakt blomstrende Eng eller den yndigste Have; Solen skinnede herved med velsignede Straaler, det var jo Solens Træ, og Fuglene fra alle Verdens

\*\*\*\*\* 88

Kanter samlede sig her, Fuglene fra det fjerne Amerikas Urskove, fra Damaskus's Rosenhaver, fra det indre Afrikas Skovørken, hvor Elephanten og Løven bilde sig ind, at de alene regjere; Polarfuglene kom og Storken og Svalen kom naturligviis ogsaa; men Fuglene vare ikke de eneste levende Skabninger, som kom her, Hjorten, Egernet, Antilopen og hundrede andre Dyr med Flugt og Deilighed vare her hjemme; en stor duftende Have var jo Træets Krone og inde i den, hvor de allerstørste Grene strakte sig som grønne Høider, laae et Slot af Krystal med Udsigt til alle Verdens Lande; hvert Taarn løftede sig som en Lilie, man kunde gaae op igjennem Stilken, for der var Trappe indeni, saa kan Du jo nok forstaae det, man kunde træde ud paa Bladene, det var Balconer, og øverst i Blomsten selv var den deiligste, straalende Rundsal, der ikke havde andet Tag end den blaae Himmel med Sol eller Stjerner; ligesaa herligt, paa en anden Viis, var der nede i Slottets udstrakte Sale, her i Væggene afspeilede sig den hele Verden rundt om; man kunde see Alt hvad der skete, saa at man ikke behøvede at læse Aviser, og dem havde de heller ikke her. Alt var at see i levende Billeder, kunde man kun være over at see det, eller gad være over det; thi formeget er formeget, selv for den viseste Mand, og her boede den viseste Mand. Hans Navn er saa svært at udtale, Du kan ikke udtale det, og saa kan det ogsaa være det Samme. Han vidste Alt, hvad et Menneske kan vide og vil komme til at vide paa denne Jord; hver Opfindelse, der var gjort og vilde blive gjort, men heller ikke Mere, for der er

Grændse for Alt. Den vise Kong *Salomon* var kun halv saa klog, og han var dog meget klog; han herskede over Naturkræfterne, over mægtige Aander, ja Døden selv maatte hver Morgen bringe ham Bud og Liste over hvem, der den Dag skulde døe, men Kong *Salomon* selv maatte ogsaa døe, og det var den Tanke, som tidt forunderligt levende opfyldte Granskeren, den mægtige Herre paa Slottet i Solens Træ. Ogsaa han, i hvor høit han i Viisdom stod over Menneskene, skulde engang døe, vidste han, hans Børn skulde døe; som Skovens Løv vilde de henfalde og blive Støv. Menneskeslægten saae han henveire som Bladene paa Træet og nye kom istedet, men Bladene, som faldt, voxte aldrig frem igjen, de gik over i Støv, i andre Plantedele. Hvad skete med Menneskene, naar Dødens Engel kom? Hvad var det at døe? Legemet gik i Opløsning og Sjælen - ja hvad var den? Hvad

\*  
- 89

blev den? Hvorhen gik den? »Til det evige Liv,« sagde Religionens Trøst; men hvorledes var Overgangen? Hvor levede man og hvorledes? »I Himlen deroppe!« sagde de Fromme, »derop gaae vi!« - »Derop!« gjentog *den Vise* og saae mod Sol og Stjerner. »Derop!« og han saae fra Jordens runde Kugle, at Oppe og Nede var Eet og det Samme, eftersom man stod paa den svævende Kugle; og steg han op saa høit Jordens høieste Bjerge løftede deres Top, da blev den Luft, vi nede kalde klar og gjennemsigtig, »den rene Himmel,« et kulsort Mørke, stramt som et Klæde, og Solen var at see gloende uden Straaler, vor Jord laae svøbt i en Orange-Taage. Begrændset var det for Legemets Øie, tillukt for Sjælens med, hvor ringe var vor Viden, selv den Viseste vidste kun lidt af det Vigtigste for os.

I Slottets Lønkammer laae den største Jordens Skat: »*Sandhedens Bog*.« Blad for Blad læste han i den. Det var en Bog, hvori ethvert Menneske mægter at læse, men kun stykkeviis, Skriften zitrer for mangt et Øie, saa at d ikke formaaer at stave Ordene; paa enkelte Blade bliver ofte Skriften saa bleg, saa forsvindende, at der kun sees et tomt Blad; jo visere man er, desmeer kan man læse, og den Viseste læser det allermeeste; han vidste dertil at samle Stjernelyset, Sollyset, skjulte Kræfters Lys og Aandens Lys, ved dette forstærkede Skin paa Bladene kom for ham endnu mere af Skriften frem, men ved det Afsnit i Bogen, hvis Overskrift er: »*Livet efter Døden*« der blev ikke saameget som en Tøddel at see. Det gjorde ham bedrøvet; - skulde han ikke mægte her paa denne Jord at finde et Lys, hvorved det synliggjordes ham, hvad her stod i *Sandhedens Bog*.

Som den vise Kong *Salomon* forstod han Dyrenes Sprog, han hørte deres Sang og Tale, men derved blev han ikke klogere herpaa; han udfandt Kræfterne i Planter og Metaller, Kræfter til at fjerne Sygdomme, fjerne Døden, men ikke tilintetgjøre den. I Alt hvad skabt var, og som han kunde naae, søgte han at finde Lyset, der mægtede at bestraale Forvisningen om et evigt Liv, men han fandt det ikke, *Sandhedens Bog* laae for ham, som med ubeskrevne Blade. Christendommen viste ham i *Bibelen* Fortrøstningens Ord om et evigt Liv, men han vilde læse det i *sin* Bog, og i den saae han Intet.

Fem Børn havde han, fire Sønner, oplærte, som den viseste Fader kan oplære sine Børn, og een Datter, smuk, blid og klog, men blind, dog det syntes ikke at være hende et Savn; Fader og

\*  
- 90

Brødre vare Øine for hende, og Inderligheden var hende Syn for Sagn.

Aldrig havde Sønnerne været længer fra Slottets Sale, end Træets Grene strakte sig, Søsteren endnu mindre, de vare lykkelige Børn i Barndommens Hjem, i Barndommens Land, i det deilige, duftende Solens Træ. Som alle Børn holdt de meget af at høre fortælle, og Faderen fortalte dem Meget, som andre Børn ikke vilde have forstaaet, men disse vare nu ogsaa ligesaa kloge, som hos os de fleste gamle Mennesker, han forklarede dem, hvad de saae i levende Billeder fra Slottets Vægge, Menneskenes Dont og Begivenhedernes Gang i alle Jordens Lande, og tidt ønskede Sønnerne at være med derude og tage Deel i al den Stordaad, og Faderen sagde dem da, at det var tungt og bitterligt i Verden, den var ikke ganske, som de saae den fra deres deilige Barneverden. Han talte til dem om det *Skjønne*, *Sande* og *Gode*, sagde, at de tre Ting holdt Verden sammen, og under det Tryk, disse led, blev til en Ædelsteen, klarere end Diamantens Vand; dens Glands havde Værd for Gud, den overstraaede Alt og var egenlig den, man kalder »*de Vises Steen*.« Han sagde dem, at ligesom man gennem det Skabte kom til Vished om Gud, saaledes kom man gennem Menneskene selv til Vished om, at en saadan Ædelsteen fandtes; Mere kunde han ikke sige om den, Mere vidste han ikke. Den Fortælling vilde nu for andre Børn have været svær at forstaae, men disse forstode den, og siden komme nok de Andre med.

De spurgte Faderen om det *Skjønne*, *Sande* og *Gode*; og han forklarede dem det, sagde dem saa Meget, sagde ogsaa, at da Gud skabte Menneskene af Jord, gav han sin Skabning fem Kys, Ild-Kys, Hjerter-Kys, inderlige *Vor Herres* Kys, og dem er det, vi nu kalde de fem Sandser; ved dem bliver det *Skjønne*, *Sande* og *Gode* seet, fornummet og forstaaet, ved dem bliver det skattet, beskjermet og fremmet; fem Sandse-Evner ere givne indad og udad, Rod og Top, Legeme og Sjæl.

Det tænkte de Børn nu meget over, det var i deres Tanke Nat og Dag; da drømte den ældste af Brødrene en deilig Drøm, og underlig nok, den anden Broder drømte den ogsaa, og den Tredie drømte den og den Fjerde, hver af dem drømte lige Eet og det Samme; han drømte, at han drog ud i Verden og fandt de Vises

Steen; som en lysende Flamme paa hans Pande

\*  
– 91

straalede den, da i Morgenskjæret han paa sin piilsnare Hest red tilbage over de fløielsgrønne Enge i Hjemmets Have ind i det fædrene Slot, og Ædelstenen kastede et saa himmelsk Lys og Skjær over Bogens Blade, at det blev synligt, hvad der stod skrevet om Livet bag Graven. Søsteren drømte ikke at komme ud i den vide Verden, det kom hende ikke i Tanke, hendes Verden var hendes Faders Huus.

»Jeg rider ud i den vide Verden!« sagde den Ældste; »prøve maa jeg dog dens Færd og tumle mig mellem Menneskene; kun det *Gode* og det *Sande* vil jeg, med disse værner jeg om det *Skjønne*. Meget skal blive anderledes, naar jeg kommer med!« ja, han tænkte kjækt og stort, som vi Alle gjøre det hjemme i Kakkelovnskrogen, før vi komme ud i Verden og prøve Regn og Rusk og Tornebuske.

De fem Sandser indad og udad vare hos ham, som hos de andre Brødre, høist udmærkede, men hver af dem havde især en Sands, der i Styrke og Udvikling overgik alle de andre; hos den Ældste var det *Synet*, det skulde især komme ham tilgode. Han havde Øine for alle Tider, sagde han, Øine for alle Folkefærd, Øine, der kunde see lige ned i Jorden, hvor Skattene laae, og lige ind i Menneskenes Bryst, som om der kun var en Glasrude for, - det vil da sige, han saae Meer, end vi kunne see paa Kinden, der rødmer og blegner, Øiet, der græder eller leer. Hjort og Antilope fulgte ham til Grændsen Vester paa, og der kom de vilde Svaner og fløi mod Nordvest, dem fulgte han, og saa var han langt ude i den vide Verden, langt fra Faderens Land, der strakte sig: »østerud til Verdens Ende.«

Naa, hvor han spilede Øinene op! der var Meget at see, og det er altid noget Andet at see Stedet og Tingen selv, end at faae det ved Billeder, om disse ere nok saa gode, og de vare overordenlig gode, de hjemme i hans Faders Slot. Han var nærvæd, i det første Øieblik, at tabe begge Øinene af Forbauselse over alt det Skrammel, al den Fastelavnssriis-Pynt, der var stillet op som det *Skjønne*, men han tabte dem ikke, han havde anden Bestemmelse for dem.

Grundigt og ærligt vilde han gaae tilværks i Erkjendelse af det *Skjønne*, *Sande* og *Gode*, men hvorledes stod det til dermed? han saae, som oftest fik det Hæslige Bouquetten, hvor det *Skjønne* skulde have den, det *Gode* blev tidt ikke bemærket,

\*  
– 92

og Middelmaadigheden blev beklappet og ikke beklapset. Folk saae paa Navn og ikke paa Gavn, saae paa Kjolen og ikke paa Manden, paa Kald og ikke paa Kaldelse. Det kunde nu ikke være anderledes.

»Ja, jeg maa nok til at tage ordenlig fat!« tænkte han, og han tog fat; men idet han søgte det *Sande*, kom *Djævelen*, som er Løgnens Fader og Løgneren selv, gjerne havde han strax slaaet begge Øinene ud paa *Seeren*, men det var for grovt; *Djævelen* gaaer finere til Værks, han lod ham søge det *Sande* og see paa det og paa det *Gode* med, men idet han saae, blæste *Djævelen* ham en *Skjæve* i Øiet, i begge Øinene, den ene *Skjæve* efter den anden, det var ikke godt for *Synet*, selv for det bedste *Syn*; *Djævelen* blæste saa *Skjæven* op, til den blev en *Bjælke*, og saa var det forbi med de Øine, der stod da *Seeren* som en blind Mand midt i den vide Verden, og den stoleder han ikke paa; han opgav sine gode Tanker om den og om sig selv, og naar man opgiver baade Verden og sig selv, ja, saa er det forbi med En.

»Forbi!« sang de vilde Svaner, som fløi hen over Havet, Øster paa; »forbi!« sang Svalerne, der fløi mod Øster til Solens Træ, og det var ikke gode Efterretninger for dem hjemme.

»Det er nok gaaet »*Seerens* daarligt!« sagde den anden Broder, »men det kan vel gaae »*Høreren*« bedre!« *Hørelsens* Sands var det, som han især havde skærpet, han kunde høre *Græsset* groe, saa vidt havde han bragt det.

Hjertelig Afsked tog han, red afsted med gode Evner og gode Forsætter. Svalerne fulgte ham, og han fulgte Svanerne, og saa var han langt fra Hjemmet ude i den vide Verden.

Man kan nu ogsaa have for Meget af en god Ting, det maatte han sande, *Hørelsen* hos ham var for stærk, han hørte jo *Græsset* groe, men saa hørte han ogsaa hvert Menneske-Hjerte slaae i Glæde og i Smerte, det var for ham, som om hele Verden var et stort Uhrmagerværksted, hvor alle Uhre gik »dik, dik!« alle Taarn-Uhre slog »Ding! dang!« nei, det var ikke til at døie! men han holdt Ørene stive, saa længe han kunde; tilsidst blev det for voldsomt for et ene Menneske al den *Støi* og det *Skraal*; der kom *Gadedrenge* paa tredsindstyve Aar, det er ikke Alderen, der gjør det; de skraalte op, det var nu til at lee af, men saa kom *Sladder*en, den hvislede gennem alle Huse,

\*  
– 93

Stræder og Gader, lige ud ad Landeveien; *Løgneren* var hørøstet og spillede *Herskab*, *Narrebjælden* ringede op og sagde, at den var Kirkeklokke, det blev for galt for *Høreren*, han stak *Fingrene* ind i begge Øren, - men han hørte endnu falsk Sang og ond Klang, *Sladder* og *Tjadder*, seigholdte *Paastande*, ikke en suur *Sild værd*, flagrede ved *Tungen*, saa det sagde *Knæk*, *Knæk!* i den gode *Omgang*. Der var *Lyd* og *Lyder*,

Bulder og Skrald, udad og indad, bevar os! det var ikke til at holde ud, det var alt for galt! han stak Fingeren dybere i begge sine Øren, altid dybere, og saa sprang Trommehinden, nu hørte han Ingenting, heller ikke det *Skjønne, Sande* og *Gode*, der hvor Hørelsen skulde være Bro til hans Tanke, og han blev stille og mistænksom, troede Ingen, troede tilsidst ikke sig selv, og det er meget ulykkeligt; han vilde ikke finde og hjembringe den mægtige Ædelsteen, og han opgav det og sig selv med, og det var nu det allerværste. Fuglene, som fløi Øster paa, bragte Bud herom, til det naaede Faderens Slot i Solens Træ; Brev kom der ikke, der gik jo heller ingen Post.

»Nu vil jeg prøve det!« sagde den Tredie, »jeg har en fiin Næse!« og det var nu ikke fiint sagt, men saaledes talte han, og man maa tage ham, som han var, han var det gode Humeur, og han var Poet, en virkelig Poet, han kunde synge ud, hvad han ikke kunde sige; Meget kom ham i Tankegangen længe før hos de Andre. »Jeg lugter Luntent!« sagde han, og det var ogsaa Lugte-Sandsen, der hos ham i høi Grad var udviklet, og den han gav et stort Omraade i det Skjønnes Rige; »Een holder af Æbleduft og Een holder af Stallduft!« sagde han, »hver Duft-Region i det Skjønnes Rige har sit Publicum. Nogle føle sig hjemme i Kippe-Luft ved den rygende Tande i Tællelyset, hvor Snapsens Stank blander sig med den slette Tobaksrøg, Andre sidde heller i den qvalme Jasmin-Duft eller gnide sig med den stærke Nellikeolie, den kan man fornemme. Nogle søge den friske Søbrise, den raske Kuling, eller stige op paa den høie Bjergtop og see ud over det travle Smaaliv!« ja, det sagde han; det var som om han havde været ude i Verden før, levet med Menneskene og kjendte dem, men han havde den Klogskab i sig selv, den var Poeten i ham, det *Vor Herre* havde givet ham i Skjenk paa Vuggen.

Nu sagde han Farvel til det faderlige Hjem i Solens Træ, han gik gennem Hjemmets Deilighed, men udenfor satte han sig

\*  
- 94

op paa Strudsen, der løber stærkere end en Hest, og da han siden saae de vilde Svaner, svang han sig op paa Ryggen af den stærkeste; han holdt meget af Forandring, og saa fløi han ud over Havet til fremmede Lande, med store Skove, dybe Søer, mægtige Bjerge og stolte Byer, og hvor han kom, var det, som gik der et Solskin hen over Egnen; hver Blomst og Busk duftede mere stærk i Fornemmelsen af, at der var den nær en Ven, en Beskytter, der skattede og forstod den, ja, den forkuede Rosenhæk løftede sine Grene, udfoldede sine Blade og bar den yndigste Rose, Enhver kunde see den, selv den sorte, vaade Skovsnegl bemærkede dens Deilighed.

»Jeg vil give Blomsten mit Mærke!« sagde Sneglen, »nu har jeg spyttet paa den, andet kan jeg ikke gjøre!«

»Saadan gaaer det nok med det Skjønne i Verden!« sagde Poeten, og han sang en Vise derom, sang den paa sin Maade, men Ingen hørte paa den; derfor gav han Trommeslageren to Skilling og en Paafuglefjer, og saa satte han Visen ud for Tromme og slog den ud i Byen, i alle Gader og Stræder; saa hørte Folk den og sagde, at de forstode den, den var saa dyb! og nu kunde Poeten synge flere Viser, og han sang om det *Skjønne*, det *Sande* og det *Gode*, og de hørte derom i Kippen, hvor Tællelyset osede, de hørte det i den friske Kløver-Eng, i Skoven og paa den aabne Sø; det lod til, at denne Broder fik større Held, end de to andre havde det; men det kunde Djævelen ikke lide, og saa kom han strax med Kongerøgelse og Kirkerøgelse og al den Hæderens Røgelse, der findes kan, og som Djævelen forstaaer at destillere; de allerstærkeste Røgelser, som qvæle alle de andre og kunne gjøre selv en Engel tummelumsk, sagtens en stakkels Poet; Fanden veed nok, hvorledes han skal tage de Folk! han tog Poeten med Røgelse, saa at han blev reent henne i det, glemte sin Sendelse, sit Fædrethjem, - Alt, sig selv med; han gik op i Røg og Røgelse.

Alle Smaafugle, da de hørte det, sørgede og sang ikke i tre Dage. Den sorte Skovsnegl blev sortere endnu, ikke af Sorg, men af Misundelse. »Det var mig,« sagde han, »der burde være røget, for det var mig, der gav ham Ideen til hans berømteste Vise, den for Tromme, om Verdens Gang! det var mig, der spyttede paa Rosen, det kan jeg skaffe Vidner paa!«

Men hjemme i Indiens Land lød intet Bud derom; alle Smaafugle sørgede jo og taug i tre Dage, og da Sørgetiden var omme, ja, saa havde Sorgen været saa stærk, at de havde glemt, hvem de sørgede over. Saaledes gaaer det!

\*  
- 95

»Nu maa nok jeg ud i Verden! og blive borte ligesom de Andre!« sagde den fjerde Broder. Han havde et ligesaa godt Humeur, som den foregaaende, men han var ikke Poet, og saa havde han just Grund til at have godt Humeur; de To havde bragt Munterhed paa Slottet; nu gik den sidste Munterhed. Synet og Hørelsen ere altid af Menneskene blevne ansete for de to betydeligste Sandse-Evner, dem man især ønsker sig stærke og skærpede, de tre andre Sandser blive ansete for mindre væsenlige, men det var slet ikke denne Søns Mening, han havde især udviklet Smagen i al den Betydning, den kan tages, og den har en stor Magt og et mægtigt Regimente. Den regjerer over baade hvad der gaaer gennem Munden og gennem Aanden, derfor smagte han paa hvad der var i Pande og Potte, i Flaske og i Kar; det var det Grove i Embedet, sagde han; hvert Menneske var ham en Pande, det kogte i, hvert Land et uhyre Kjøkken, aandelig taget, det var det Fine,

og nu vilde han ud at prøve det Fine.

»Maaskee er Lykken bedre for mig, end den var for mine Brødre!« sagde han. »Jeg tager afsted! men hvilken Befordring skal jeg tage? Ere Luftballonerne opdagede?« spurgte han sin Fader, der jo vidste om alle Opdagelser, der vare gjorte eller ville blive det. Men Luftballonerne vare ikke opdagede, ikke heller Dampskibe og Jernbaner. »Ja, saa tager jeg en Luftballon!« sagde han, »min Fader veed, hvorledes de skulle gjøres og styres, det lærer jeg! Ingen kjende Opfindelsen og saa troe de, det er et Luftsyn; naar jeg har brugt Ballonen brænder jeg den, derfor maa Du give mig med nogle Stykker af den tilkommende Opfindelse, som kaldes chemiske Svovlstikker!«

Alt det fik han og saa fløi han, og Fuglene fulgte længere med ham, end de havde fulgt med de andre Brødre, de gad nok seet, hvorledes det gik med den Flugt og altid kom der flere til, for de vare nysgjerrige, det var en ny Fugl, der fløi, troede de; jo han fik rigtignok Følgeskab! Luften blev sort af Fugle, de kom som en stor Sky, som Græshoppe-Sværmen hen over Ægyptens Land, og saa var han ude i den vide Verden.

»Jeg har havt en god Ven og Hjælper i Østenvinden,« sagde han.

»Østenvinden og \*Søndenvinden, mener Du!« sagde

\* 96

Vindene, »vi have været To til at skifte, ellers var Du ikke kommet Nordvest!«

Men han hørte ikke, hvad Vindene sagde, og det kan ogsaa være det Samme. Fuglene fulgte nu heller ikke med længer; da de vare allerflest, blev et Par af dem kjede af Farten. Der var gjort for meget af den Ting, sagde de. Han fik Indbildninger, »det er slet ikke Noget at flyve efter, det er Ingenting! det er flaut!« og saa bleve de tilbage, de blev Allesammen tilbage; det Hele var jo Ingenting.

Og Ballonen dalede ned over en af de største Byer, der satte Luftskipperen sig paa det høieste Sted, det var Kirkespiret. Ballonen gik tilveirs igjen, det skulde den ikke; hvor den blev af, var ikke godt at sige, men det er det Samme, den var ikke opfunden.

Der sad han nu øverst paa Kirkespiret, Fuglene fløi ikke til ham, de vare kjede af ham, og han var kjed af dem. Alle Byens Skorstene røg og duftede.

»Det er Altere, der ere reiste for Dig!« sagde Vinden; den vilde nu sige ham noget Behageligt. Nok saa kjæk sad han der og saae ned paa Folk i Gaderne, der gik Een stolt af sin Pengepose, Een stolt af sin Nøgle bagpaa, uagtet han ikke havde Noget at lukke op; Een var stolt af sin Kjole, der gik Møl i, og Een stolt af sin Krop, der gikOrm i.

»Forfængelighed! - Ja, jeg maa nok snart ned at røre op i Gryden og smage!« sagde han; »men her vil jeg dog sidde lidt endnu, Vinden kildrer mig saa deiligt paa Ryggen, det er en stor Behagelighed. Jeg bliver siddende her, saalænge den Vind blæser. Jeg vil have lidt Ro; det er godt at ligge længe om Morgen, naar man har Meget at bestille, siger den Dovne; men Dovenskab er en Rod til alt Ondt, og Ondt er der ikke i vor Familie, det siger jeg, og det siger hver Søn i Gaden! Jeg bliver siddende, saalænge denne Vind blæser, det smager mig!«

Og han blev siddende, men han sad paa Spirets Veirhane, der dreiede og dreiede med ham, saa han troede, at det stadigt var den samme Vind; han blev siddende, og der kunde han sidde længe og smage.

Men i Indiens Land, i Slottet paa Solens Træ var der blevet tomt og stille, da Brødrene saaledes, den Ene efter den Anden, vare dragne bort.

»Det gaaer dem ikke godt!« sagde Faderen; »aldrig bringe

\* 97

de hjem den lysende Ædelsteen, den findes ikke for mig, de ere borte, døde -!« og han bøiede sig over Sandhedens Bog, stirrede paa det Blad, hvor han skulde læse om Livet efter Døden, men der var for ham Intet at see og vide.

Den blinde Datter var hans Trøst og Glæde; saa inderlig kjærlig sluttede hun sig til ham; \*for hans Glæde og Lykke ønskede hun, at den kostelige Juveel maatte findes og hjembringes. I Sorg og Længsel tænkte hun paa Brødrene, hvor vare de? Hvor levede de? saa inderligt ønskede hun at kunne drømme om dem, men underligt nok, selv i Drømme kunde hun ikke samles med dem. Endelig en Nat drømte hun, at deres Stemmer klang til hende, de kaldte, de raabte ude fra den vide Verden, og hun maatte derud, langt langt bort, og dog der syntes hun at være endnu i sin Faders Huus, Brødrene mødte hun ikke, men i sin Haand følte hun, brændte ligesom en Ild, dog den smertede ikke, hun holdt den lysende Ædelsteen og bragte sin Fader den. Da hun vaagnede, troede hun øiebliklig, at hun endnu holdt den; det var om sin Rok hun knugede Haanden. I de lange Nætter havde hun spundet uafsladigt; paa Tenen var en Traad finere end

Edderkoppens Spind; Menneskeøine kunde ikke opdage den enkelte Traad; hun havde vædet den med sine Taarer, og den var stærk som et Ankertoug. Hun reiste sig, hendes Beslutning var tagen, Drømmen maatte virkeliggjøres. Det var Nat, hendes Fader sov, hun kyssede hans Haand, tog saa sin Teen og bandt Enden af Traaden fast til Faderens Huus, ellers vilde jo hun, den Blinde, aldrig kunne finde hjem igjen; Traaden havde hun at holde sig til, den stolede hun paa og ikke paa sig selv og Andre. Hun plukkede fire Blade af Solens Træ, dem vilde hun give til Vind og Veir at bringe Brødrene, som Brev og Hilsen, dersom hun ikke skulde møde dem derude i den vide Verden. Hvorledes vilde det vel der gaae hende, det stakkels blinde Barn; dog hun havde den usynlige Traad at holde sig ved; fremfor alle de Andre havde hun i Eie een Evne: *Inderligheden*, og det var ved den, som om hun havde Øine lige ud i Fingerspidserne og Øren lige ind i Hjertet.

Og saa gik hun ud i den tumlende, rumlende, underlige Verden, og hvor hun kom, blev Himlen solskinsklar, hun kunde fornemme den varme Straale, Regnbuen spændte sig fra den sorte Sky hen over den blaae Luft; hun hørte Fuglenes Sang, hun fornem Duft fra Orange- og Æble-Haver, saa stærk, at hun

\* 98

troede, at kunne smage det. Bløde Toner og deilig Sang naaede til hende, men ogsaa Hyl og Skrig; selsomt i Strid med hinanden klang Tanker og Domme. Ind i Hjertets Kroge lød Hjerteklangen og Tankeklangen fra Menneskene; det bruste i Chor:

»Vort Jordliv er kun Regn og Rusk,  
En Nat, hvori vi græde!«

Men der lød ogsaa Sangen:

»Vort Jordliv er en Rosenbusk  
Med Solskin og med Glæde.«

Og klang det bitterligt:

»Enhver kun tænker paa sig selv,  
Den Sandhed er os givet.«

Saa lød til Gjensvar:

»Der gaaer en Kjærlighedens Elv  
Igjennem Jordelivet!«

Hun hørte jo nok Ordene:

»Det Hele her er bitte smaat,  
En Vrange har hver Side!«

Men hun fornem ogsaa:

»Der skeer saa meget Stort og Godt,  
Som Verden knap faaer vide!«

Og sang det rundt om i brusende Chor:

»Gjør Nar af Alt, lee Alting ud,  
Lee med i Hundeglammen!«

Saa lød det inde i den blinde Piges Hjerte:

»Hold paa Dig selv, hold fast paa Gud,  
Skee saa hans Villie, Amen!«

Og hvor hun i Kredsen af Mænd og Qvinder, hos Gamle og Unge traadte op, lyste i Sjælen Erkjendelsen af det *Sande, Gode og Skjønne*; overalt hvor hun kom, i Kunstnerens Værksted, i den rige, festlige Salon og i Fabrikken mellem de snurrende Hjul var det, som om Solstraalen kom, som Strængen

\* 99

klang, Blomsten duftede, og den forfriskende Dugdraabe faldt paa det forsmægtende Blad.

Men det kunde Djævelen ikke finde sig i; han har nu mere end titusinde Mands Forstand, og saa fandt han paa at hjælpe sig. Han gik til Sumpen, tog Bobler af det raadne Vand, lod syv dobbelt Echo af Løgnens Ord runge hen over dem, for det gjorde kraftigere; han stødte i Pulver betalte Hædersvers og løgnagtige Liigprædikener, saa mange, der var at finde, kogte dem i Taarer, som Misundelsen havde grædt, strøede

ovenpaa Sminke, skrabet af en gusten Frøkenkind og skabte heraf et Pigebarn i Skikkelse og Bevægelse, som den blinde, velsignelsesrige Pige, »*Inderlighedens* milde Engel,« kaldte Menneskene hende, og saa havde Djævelen Spillet gaaende. Verden vidste ikke, hvem af de To der var den Rigtige, og hvor skulde Verden vide det !

»Hold paa Dig selv, hold fast paa Gud,  
Skee saa hans Villie, Amen!«

sang den blinde Pige i fuld Fortrøstning. De fire grønne Blade fra Solens Træ gav hun Vind og Veir at bringe som Brev og Hilsen til hendes Brødre, og hun var forvisset om, at det vilde opfyldes, ja ogsaa det vilde blive opfyldt, at Juvelen fandtes, den, der overstraalede al jordisk Herlighed; fra Menneskehedens Pande vilde den straale til Faderens Huus.

»Til min Faders Huus!« gjentog hun, »ja, paa Jorden er Juvelens Leie og meer end Forvisningen om den bringer jeg; dens Glød fornemmer jeg, den svulmer større og større her i min tillukkede Haand! Hvert lille Sandheds Korn, nok saa fiint, som den skarpe Vind dog førte og bar, opfangede jeg og gjemte; jeg lod det gennemtrænges af Duften fra alt det *Skjønne*, i Verden er saa Meget deraf, selv for den Blinde; jeg tog Klangen af Menneskets Hjerteslag i det *Gode* og lagde deri; Støvgran er kun det Hele, jeg bringer, men dog den søgte *Ædelsteens Støv* i rig Fylde, hele min Haand fuld har jeg!« og hun strakte den frem mod - Faderen. Hun var i Hjemmet; med Tankens Flugt var hun naaet derhen, idet hun ikke slap den usynlige Traad til Faderens Huus.

De onde Magter foer med Orkanens Bulder hen over Solens Træ, trængte med et Vindstød mod den aabne Port ind i Lønkamret.

\*  
- 100

»Det henveirer!« raabte Faderen og greb om Haanden, hun havde aabnet.

»Nei!« raabte hun i tryk Bevidsthed, »det kan ikke henveire! jeg fornemmer Straalen varme ind i min Sjæl!«

Og Faderen saae en lysende Lue, hvor det funklende Støv foer ud fra hendes Haand hen over Bogens hvide Blad, der skulde melde om Visheden for et evigt Liv; i blendende Glands stod der en Skrift, et eneste synligt Ord kun, det ene Ord:

## Tro.

Og hos dem igjen vare de fire Brødre; Længsel efter Hjemmet havde grebet og ført dem, da det grønne Blad faldt paa deres Bryst; de vare komne, Trækfuglene fulgte og Hjort, Antilope og alle Skovens Dyr; de vilde ogsaa tage Deel i Glæden, og hvorfor skulde ikke Dyrene det, naar de kunne?

Og som vi ofte have seet, naar Solstraalen skinner gennem et Hul i Døren ind i den støvdampende Stue, at der da dreier sig en skinnende Støvsøile, saaledes, men ikke plump og fattig som den, selv Regnbuen er tung og ikke kraftig nok i Farver mod det Skue, som viste sig her, saaledes løftede sig fra Bogens Blad, fra det lysende Ord *Tro*; hvert *Sandheds* Korn med Glandsen af det *Skjønne*, med Klangen fra det *Gode*, straalende stærkere end Ildsøilen, i Natten, da *Moses* og Israels Folk drog til Canaanslandet; fra Ordet *Tro* gik Haabets Bro til Alkjærligheden i det Uendelige.

\*

101

## Sneemanden.



»Det skrupknager i mig, saa deiligt koldt er det!« sagde *Sneemanden*. »Vinden kan rigtignok bide Liv i Een! Og hvor den Gloende der, hun gloer!« det var Solen, han meente; den var lige ved at gaae ned. »Hun skal ikke faae mig til at blinke, jeg kan nok holde paa Brokkerne!«

Det var to store, trekantede Tagsteens Brokker, han havde til Øine; Munden var et Stykke af en gammel Rive, derfor havde han Tænder.

Han var født under Hurraraab af Drengene, hilset af Bjældeklang og Pidskesmæld fra Kanerne.

Solen gik ned, Fuldmaanen stod op, rund og stor, klar og deilig i den blaa Luft.

»Der har vi hende igjen fra en anden Kant!« sagde *Sneemanden*. Han troede, at det var Solen, der viste sig igjen. »Jeg har vænnet hende af med at gloe! nu kan hun hænge der og lyse op, at jeg kan see mig selv. Vidste jeg bare, hvorledes man bærer sig ad med at flytte sig! jeg vilde saa gjerne flytte mig! kunde jeg det, vilde jeg nu ned at glide paa Isen, som jeg saae Drengene gjøre det; men jeg forstaaer ikke at løbe!«

»Væk! væk!« bjæffede den gamle Lænkehund; han var noget hæs, det havde han været, siden han var Stuehund og laae under Kakkellovnen. »Solen vil nok lære Dig at løbe! det saae jeg med din Formand ifjor og med hans Formand; væk! væk! og væk ere de Alle!«

»Jeg forstaaer Dig ikke. Kammerat!« sagde *Sneemanden*;  
\* \* \* \* \*  
---\*---\*---\* 102

»skal *den* deroppe lære mig at løbe?« Han meente Maanen; »ja hun løb jo rigtignok før, da jeg saae stift paa hende, nu lister hun fra en anden Kant!«

»Du veed Ingenting!« sagde *Lænkehunden*, »men Du er da ogsaa nylig klattet op! Den Du nu seer, kaldes *Maanen*, den der gik, var *Solen*, hun kommer igjen imorgen, hun lærer Dig nok at løbe ned i Voldgraven. Vi faae snart Forandring i Veiret, det kan jeg mærke paa mit venstre Bagbeen, det jager i det. Vi faae Veirskifte!«

»Jeg forstaaer ham ikke!« sagde *Sneemanden*, »men jeg har en Fornemmelse af, at det er noget Ubehageligt, han siger. Hun, der gloede og gik ned, som han kalder Solen, hun er heller ikke min Ven, det har jeg paa Følelsen!«

»Væk! væk!« bjæffede *Lænkehunden*, gik tre Gange rundt om sig selv og lagde sig saa ind i sit Huus for at sove.

Der kom virkelig Forandring i Veiret. En Taage, saa tyk og klam, lagde sig i Morgenstunden hen over hele Egnen; i Dagningen luftede det; Vinden var saa isnende, Frosten tog ordenlig Tag, men hvor det var et Syn at see, da Solen stod op. Alle Træer og Buske stode med Riimfrost; det var som en heel Skov af hvide Koraller, det var som om alle Grene vare overdængede af straalehvide Blomster. De uendelig mange og fine Forgreninger, dem man om Sommeren ikke kan see for de mange Blade, kom nu frem hver evige een; det var en Knipling og saa skinnende hvid, som strømede der en hvid Glands ud fra hver Green. Hængebirken bevægede sig i Vinden, der var Liv i den, som i Træerne ved Sommertid; det var en mageløs Deilighed! og da Solen saa skinnede, nei, hvor funkledede det Hele, som om det var overpuddret med Diamantstøv og hen over Jordens Sneelag glimrede de store Diamanter, eller man kunde ogsaa troe, at der brændte utallige smaa bitte Lys, endnu hvidere end den hvide Snee.

»Det er en mageløs Deilighed!« sagde en ung Pige, som med en ung Mand traadte ud i Haven og standsede just ved *Sneemanden*, hvor de saae paa de glimrende Træer. »Deiligere Syn har man ikke om Sommeren!« sagde hun, og hendes Øine straalede.

»Og saadan en Karl, som ham der, har man nu slet ikke!« sagde den unge Mand og pegede paa *Sneemanden*. »Han er udmærket!«

\*  
- 103

Den unge Pige lo, nikkede til *Sneemanden* og dandsede saa med sin Ven hen over Sneen, der knirkede under dem, som om de gik paa Stivelse.

»Hvem var de To?« spurgte *Sneemanden* Lænkehunden;

»Du er ældre paa Gaarden end jeg, kjender Du dem?«

»Det gjør jeg!« sagde *Lænkehunden*. »Hun har jo klappet mig, og han har givet mig et Kjødbeen; dem bider jeg ikke!«

»Men hvad forestille \*de her?« spurgte *Sneemanden*.

»Kjærrrr-restefolk!« sagde *Lænkehunden*. »De skal flytte i Hundehuus og gnave Been sammen. Væk! væk!«

»Har de To ligesaa meget at betyde som Du og jeg?« spurgte *Sneemanden*.

»De høre jo til Herskabet!« sagde *Lænkehunden*; »det er rigtignok saare Lidt man veed, naar man er født igaar! det mærker jeg paa Dig! Jeg har Alder og Kundskab, jeg kjender Alle her paa Gaarden! og jeg har kjendt en Tid, hvor jeg ikke stod her i Kulde og Lænke; væk! væk!«

»Kulden er deilig!« sagde *Sneemanden*. »Fortæl, fortæl! men Du maa ikke rasle med Lænken, for saa knækker det i mig!«

»Væk! væk!« bjæffede *Lænkehunden*. »Hvalp har jeg været; lille og yndig, sagde de, da laae jeg i Fløielsstol derinde paa Gaarden, laae i Skjøde! paa det øverste Herskab; blev kysset i Flaben og visket om Poterne med broderet Lommetørklæde; jeg hed »den Deiligste«, »*Nussenussebenet*«, men saa blev jeg dem for stor! saa gav de mig til Huusholdersken; jeg kom i Kjelder-Etagen! Du kan see ind i den, hvor Du staaer; Du kan see ned i Kamret, hvor jeg har været Herskab; for det var jeg hos Huusholdersken. Det var vel et ringere Sted end ovenpaa, men her var mere behageligt; jeg blev ikke krammet og slæbt om med af Børn, som ovenpaa. Jeg havde ligesaa god Føde, som før og meget mere! jeg havde min egen Pude, og saa var der en Kakkellovn, den er paa denne Tid det Deiligste i denne Verden! jeg krøb heelt ind under den, saa at jeg blev borte. O, den Kakkellovn drømmer jeg endnu om; væk! væk!«

»Seer en Kakkellovn saa deilig ud!« spurgte *Sneemanden*. »Ligner den mig?«

»Den er lige det Modsatte af Dig! kulsort er den! har en lang Hals med Messing-Tromle. Den æder Brænde, saa at Ilden staaer den ud af Munden. Man maa holde sig paa Siden af

\*  
- 104

den, tæt op, ind under den, det er en uendelig Behagelighed! Du maa ind af Vinduet kunde see den der, hvor Du staaer!«

Og *Sneemanden* saae, og virkelig saae han en sort blankpoleret Gjenstand med Messing-Tromle; Ilden lyste ud forneden. *Sneemanden* blev ganske underlig til Mode; han havde en Fornemmelse, han ikke selv kunde gjøre sig Rede for; der kom over ham Noget, han ikke kjendte, men som alle Mennesker kjende, naar de ikke ere Sneemænd.

»Og hvorfor forlod Du hende?« sagde *Sneemanden*. Han følte at det maatte være et Hunkjønns Væsen. »Hvor kunde Du forlade et saadant Sted?«

»Det var jeg nok nødt til!« sagde *Lænkehunden*, »De smed mig udenfor og satte mig her i Lænke. Jeg havde bidt den yngste Junker i Benet, for han stødte fra mig det Been, jeg gnavede paa; og Been for Been, tænker jeg! men det toge de ilde op, og fra den Tid har jeg staaet i Lænke, og har mistet min klare Røst, hør hvor hæs jeg er: væk! væk! det blev Enden paa det!«

*Sneemanden* hørte ikke mere efter; han saae stadig ind i Huusholderskens Kjelder-Etage, ned i hendes Stue, hvor Kakkellovnen stod paa sine fire Jernbeen og viste sig i Størrelse som *Sneemanden* selv.

»Det knager saa underligt i mig!« sagde han. »Skal jeg aldrig komme derind? det er et uskyldigt Ønske, og vore uskyldige Ønsker maae dog vist blive opfyldte. Det er mit høieste Ønske, mit eneste Ønske og det vilde være næsten uretfærdig, om det ikke blev stillet tilfreds. Jeg maa derind, jeg maa helde mig op til hende, om jeg ogsaa skal knuse Vinduet!«

»Der kommer Du aldrig ind!« sagde *Lænkehunden*, »og kom Du til Kakkellovnen, saa var Du væk! væk!«

»Jeg er saa godt som væk!« sagde *Sneemanden*, »jeg brækker over, troer jeg!«

Hele Dagen stod *Sneemanden* og saae ind af Vinduet; i Tasmørket blev Stuen endnu mere indbydende; fra Kakkellovnen lyste det saa mildt, som ikke Maanen lyser og heller ikke Solen, nei, som kun Kakkellovnen kan lyse, naar der er Noget i den. Gik de med Døren, saa slog Luen ud, det var den i Vane med; det blussede ordenlig! rødt i *Sneemandens* hvide Ansigt, det lyste rødt lige op af hans Bryst.

»Jeg holder det ikke ud!« sagde han. »Hvor det klæder hende at række Tungen ud!«

\*  
- 105

Natten var meget lang men ikke for *Sneemanden*, han stod i sine egne deilige Tanker og de frøs, saa de knagede.

I Morgenstunden vare Kjeldervinduerne frosne til, de bare de deiligste lisblomster, nogen *Sneemand* kunde forlange, men de skjulte Kakkellovnen. Rnderne vilde ikke tøe op, han kunde ikke see hende. Det

knagede, det knasede, det var just et Frostveir, der maatte fornøie en Sneemand, men han var ikke fornøiet; han kunde og burde have følt sig saa lykkelig, men han var ikke lykkelig, han havde Kakkellovns Længsel.

»Det er en slem Syge for en Sneemand!« sagde *Lænkehunden*; »jeg har ogsaa lidt af den Syge, men jeg har overstaaet den! væk! væk! - Nu faae vi Veirskifte!«

Og der blev Veirskifte, det slog om i Tø.

Tøveiret tog til, Sneemanden tog af. Han sagde ikke Noget, han klagede ikke, og det er det rigtige Tegn.

En Morgen styrtede han. Der stak Noget ligesom et Kasteskaft i Veiret, hvor han havde staaet, det havde Drengene reist ham om.

»Nu kan jeg forstaae det med hans Længsel!« sagde *Lænkehunden*, »Sneemanden har havt en Kakkellovns skraber i Livet! det er den, som har rørt sig i ham, nu er det overstaaet; væk! væk!«

Og snart var ogsaa Vinteren overstaaet.

»Væk, væk!« bjæffede *Lænkehunden*; men Smaapigerne paa Gaarden sang:

»Skyd frem, Skovmærke! frisk og prud,  
Hæng, Piil! din uldne Vante ud,  
Kom, Kukker, Lærke! syng, vi har  
Alt Foraar sidst i Februar!  
Jeg synger med, Kukkuk! qvivit!  
Kom, kjære Sol, kom saadan tid!«

Saa tænker Ingen paa *Sneemanden*!

106

## I Andegaarden.

Der kom en And fra *Portugal*, Nogle sagde fra *Spanien*, det er ligemeget, hun blev kaldt den Portugisiske, hun lagde Æg, blev slagtet og anrettet; det er hendes Levnetssløb. Alle de, som krøbe ud af hendes Æg, bleve kaldte de Portugisiske og det betydde Noget; nu var her af hele den Slægt kun Een tilbage i Andegaarden, en Gaard, som ogsaa Hansene havde Adgang til og hvor Hanen traadte op med uendelig Hovmod.

»Han krænker mig med sit voldsomme Gal!« sagde den *Portugisiske*. »Men kjøn er han, det kan man ikke negte, uagtet han ikke er nogen Andrik. Moderere sig skulde han, men det er en Konst at moderere sig, det viser høiere Dannelse, den har de smaa Sangfugle oppe i Nabohavens Lindetræ! hvor yndigt de syng! der ligger noget saa Rørende i deres Sang; jeg kalder det Portugal! Havde jeg saadan en lille Sangfugl, jeg vilde være ham en Moder, kjærlig og god, det ligger mig i Blodet, i mit Portugisiske!«

Og lige idet hun talte kom der en lille Sangfugl; den kom hovedkulds oppe fra Taget. Katten var efter den, men Fuglen slap med en knækket Vinge og faldt ned i Andegaarden.

»Det ligner Katten, det Afskum!« sagde den *Portugisiske*; »jeg kjender ham fra jeg selv havde Ællinger! At et saadant Væsen faaer Lov at leve og gaae om paa Tagene! det troer jeg ikke finder Sted i Portugal!«

Og hun ynkede den lille Sangfugl, og de andre Ænder, som ikke vare portugisiske, ynkede ham ogsaa.  
\* \* \* \* \*  
\_ \_ \_ \_ \_ 107

»Det lille Kræ!« sagde de, og saa kom den Ene og saa kom den Anden. »Vel ere vi selv ikke syngende,« sagde de, »men vi have indvendig Sangbund eller saadant Noget; det føle vi, om vi ikke tale derom!«

»Da vil jeg tale om det!« sagde den *Portugisiske*, »og jeg vil gjøre Noget for den, for det er Ens Pligt!« og saa gik hun op i Vandtruget og baskede i Vandet, saa hun nær havde druknet den lille Sangfugl i den Skylle, han fik, men det var godt meent. »Det er en god Gjerning,« sagde hun, »den kan de Andre see paa og tage

Exempel af!«

»Pip!« sagde den lille Fugl, hans ene Vinge var knækket; det var ham svært at ryste sig, men han forstod saa godt den velmeente Pjasken. »De er saa hjertensgod, Madame!« sagde han, men forlangte ikke mere.

»Jeg har aldrig tænkt over mit Hjertelag!« sagde den *Portugisiske*, »men det veed jeg, at jeg elsker alle mine Medskabninger undtagen Katten, men det kan da Ingen forlange af mig! han har ædt To af mine; men vær nu som hjemme her, det kan man; jeg selv er fra en fremmed Egn, som De nok seer paa min Reisning og Fjederkjole! min Andrik er indfødt, har ikke mit Blod, men jeg hovmoder mig ikke! - forstaaes De af Nogen herinde, saa tør jeg nok sige, at det er af mig!«

»Hun har Portulak i Kroen!« sagde en lille almindelig Ælling, der var vittig, og de andre Almindelige fandt det saa udmærket med »Portulak«, det klang som »Portugal«; og de stødte til hinanden og sagde Rab! han var saa mageløs vittig! og saa indlode de sig med den lille Sangfugl.

»Den Portugisiske har rigtignok Sproget i sin Magt!« sagde de. »Vi have det ikke med store Ord i Næbet, men vi have ligesaa stor Deeltagelse; gjør vi ikke Noget for Dem, saa gaae vi stille med det; og det finde vi smukke!«

»De har en yndig Røst!« sagde en af de Ældste. »Det maa være en deilig Bevidsthed at glæde saa Mange, som De gjør! jeg forstaaer mig rigtignok aldeles ikke paa det! derfor holder jeg min Mund, og det er altid bedre, end at sige noget Dumt, som saa mange Andre sige til Dem!«

»Plag ham ikke!« sagde den *Portugisiske*, »han trænger til Hvile og Pleie. Lille Sangfugl, skal jeg pjaske Dem igjen?«

»O nei, lad mig være tør!« bad han.

»Vandkuren er den eneste, der hjælper mig,« sagde den

\*  
- 108

*Portugisiske*; »Adspredelse er ogsaa noget Godt! nu kommer snart Nabohønsene og gjør Visit, der ere to chinesiske Høns, de gaae med Mamelukker, have megen Dannelse, og de ere indførte, det hæver dem i min Agtelse!«

Og Hønsene kom og Hanen kom, han var idag saa høflig, at han var ikke grov.

»De er en virkelig Sangfugl!« sagde han, »og De gjør ud af Deres lille Stemme Alt, hvad der kan gøres af saadan en lille Stemme. Men noget mere Locomotiv maa man have, at det kan høres, at man er af Hankjønnen.«

De to Chinesiske stode henrykte ved Synet af Sangfuglen, han saae saa forpjusket ud af Pjasket, han havde faaet over sig, at de syntes, han lignede en chinesiske Kylling. »Han er yndig!« og saa indlode de sig med ham; de talte med Hviskestemme og P-Lyd paa fornemt Chinesisk.

»Vi høre nu til Deres Art. Ænderne, selv den Portugisiske, høre til Svømmefuglene, som De nok har bemærket. Os kjender De endnu ikke, men hvor Mange kjende os, eller gjøre sig den Uleilighed, Ingen, selv blandt Hønsene, uagtet vi ere fødte til at sidde paa en høiere Pind, end de fleste Andre. - Det er nu det Samme, vi gaae vor stille Gang mellem de Andre, hvis Grundsætninger ikke ere vore, men vi see kun paa de gode Sider, og tale kun om det Gode, skjøndt det er vanskeligt at finde, hvor Intet er. Med Undtagelse af os To og Hanen, er der Ingen i Hønsehuset, der ere begavede, men honnette! dette kan man ikke sige om Beboerne af Andegaarden. Vi advare Dem, lille Sangfugl! tro ikke hende der med Stumphalen, hun er lumsk! den Spættede der, med det skjeve Speil paa Vingerne, hun er disputeergal og lader aldrig Nogen faae det sidste Ord, og saa har hun altid Uret! - den fede And taler ilde om Alle, og det er vor Natur imod, kan man ikke tale godt, saa skal man holde sin Mund. Den Portugisiske er den Eneste, der har lidt Dannelse og som man kan omgaaes med, men hun er lidenskabelig og taler for meget om Portugal!«

»Hvor de to Chinesiske har meget at hviske!« sagde et Par af Ænderne, »mig kjede de; jeg har aldrig talt med dem!«

Nu kom Andriken! han troede, at Sangfuglen var en Graaspurv. »Ja, jeg kan ikke gjøre Forskel!« sagde han, »og det er da ogsaa lige fedt! Han hører til Spilleværkerne, og har man dem, saa har man dem!«

\*  
- 109

»Bryd Dem aldrig om hvad han siger!« hviskede den *Portugisiske*. »Han er agtværdig i Forretninger, og Forretninger gaae for Alt. Men nu lægger jeg mig til Hvile! det skylder man sig selv, at man kan være kjønt fed, til man skal balsameres med Æbler og Svedsker!«

Og saa lagde hun sig i Solen, blinkede med det ene Øie; hun laae saa godt, hun var saa god, og saa sov

hun saa godt. Den lille Sangfugl plukkede paa sin knækkede Vinge, lagde sig lige op til sin Beskytterinde, Solen skinnede varmt og deiligt, det var et godt Sted at være.

Nabohønsene gik om at skrabe, de vare i Grunden komne der alene for Fødens Skyld; de Chinesiske gik først bort, og saa de Andre; den vittige Ælling sagde om den Portugisiske, at den Gamle gik snart i »Ællingedom«, og saa skrattede de andre Ænder, »Ællingedom! han er mageløs vittig!« og saa gjentog de den forrige Vittighed: »Portulak!« det var meget morsomt; og saa lagde de sig.

De laae en Stund, da blev lige med Eet kastet noget Snaskeri ind i Andegaarden, det klaskede, saa hele den sovende Besætning foer op og slog med Vingerne, den *Portugisiske* vaagnede ogsaa, væltede om og trykkede forfærdeligt den lille Sangfugl.

»Pip!« sagde den, »De traadte saa haardt, Madame!«

»Hvorfor ligger De i Veien!« sagde hun, »De maa ikke være saa ømskindet! jeg har ogsaa Nerver, men jeg har aldrig sagt Pip!«

»Vær ikke vred!« sagde den lille Fugl, »det Pip slap mig ud af Næbet!«

Den *Portugisiske* hørte ikke paa det, men foer i Snaskeriet og holdt sit gode Maaltid, da det var endt og hun lagde sig, kom den lille Sangfugl og vilde være elskværdig:

»Tillelelit!  
Om Hjertet dit,  
Vil jeg synge tidt,  
Flyvende vidt, vidt, vidt!«

»Nu skal jeg hvile paa Maden!« sagde hun, »De maa lære Huusskik herinde! Nu sover jeg!«

Den lille Sangfugl blev ganske forbløffet, for han meente det saa godt. Da Madamen siden vaagnede, stod han foran hende med et lille Korn, han havde fundet; det lagde han foran  
\*  
- 110

hende; men hun havde ikke sovet godt, og saa var hun naturligviis tvær.

»Det kan De give en Kylling!« sagde hun; »staa ikke og hæng over mig!«

»Men De er vred paa mig!« sagde han. »Hvad har jeg gjort?«

»Gjort!« sagde den *Portugisiske*, »det Udtryk er ikke af den fineste Slags, vil jeg gjøre Dem opmærksom paa!«

»Igaar var her Solskin,« sagde den lille Fugl, »idag er her mørkt og graat! jeg er saa inderlig bedrøvet!«

»De kan det nok ikke med Tidsregning!« sagde den *Portugisiske*, »Dagen er endnu ikke gaaet, staa ikke og vær saa dumladende!«

»De seer paa mig saa vred, som de to slemme Øine saae, da jeg faldt herved i Gaarden!«

»Uforskammede!« sagde den *Portugisiske*, »ligner De mig med Katten, det Rovdyr! ikke en ond Blodsdraabe er der i mig; jeg har taget mig af Dem, og god Omgang skal jeg lære Dem!«

Og saa bed hun Hovedet af Sangfuglen, den laae død.

»Hvad er nu det!« sagde hun; »kunde han ikke taale det! ja saa var han saamænd ikke for denne Verden! jeg har været som en Moder mod ham, det veed jeg! for Hjerte har jeg!«

Og Naboens Hane stak Hovedet ind i Gaarden og galede med Locomotivkraft.

»De tager Livet af En med det Gal!« sagde hun; »det er Deres Skyld det Hele; han tabte Hovedet og jeg er nærvædet at tabe mit.«

»Han fylder ikke meget hvor han ligger!« sagde Hanen.

»Tal De med Agtelse om ham!« sagde den *Portugisiske*, »han havde Tone, han havde Sang og høi Dannelses! kjærlig og blød var han og det passer sig for Dyrene, som for de saakaldte Mennesker.«

Og alle Ænderne samlede sig om den lille døde Sangfugl; Ænderne have stærke Passioner, enten have de det med Misundelse eller med Medlidenhed, og da her ikke var Noget at misunde, saa vare de medlidende, det var da ogsaa de to chinesiske Høns.

»Saadan en Sangfugl faae vi aldrig mere! han var næsten en Chineser,« og de græd saa det klukkede efter, og alle Hønsene klukkede, men Ænderne gik og havde de rødeste Øine.

»Hjerte have vi!« sagde de, »det kan da Ingen negte os!«  
\*  
- 111

»Hjerte!« sagde den *Portugisiske*, »ja det have vi - næsten lige saa meget som i Portugal!«

»Lad os nu tænke paa at faae Noget i Skrotten!« sagde *Andriken*, »det er det Vigtigere! Gaaer et af Spilleværkerne i Stykker, saa have vi nok alligevel!«

112

## Det nye Aarhundredes Musa.

Det nye Aarhundredes Musa, som vore Barnebørns Børn, maaskee en fjernere Slægt skal kjende hende, men ikke vi, naar aabenbarer hun sig? Hvorledes seer hun ud? Hvad synger hun? Hvilke Sjælens Strænge vil hun berøre? Til hvilket Høidepunkt vil hun løfte sin Tidsalder?

Saa mange Spørgsmaal i vor travle Tid, hvor Poesien næsten staaer En i Veien, og hvor man klarlig veed, at det meget »Udødelige«, Nutids-Poeter skrive, i Fremtiden maaskee kun existerer som Kul-Indskrifterne paa Fængsels-Murene, seet og læst af enkelte Nysgjerrige.

Poesien maa tage et Tag i med, idetmindste give Forladning i Partikampene, hvor Blod eller Blæk flyder!

Det er eensidig Tale, sige Mange; Poesien er ikke glemt i vor Tid.

Nei, der gives endnu Mennesker, som paa deres »fri Mandag« føle Trang til Poesien og da ganske vist, naar de fornemme denne aandelige Knurren i deres respektive ædlere Dele, sende Bud i Bogladen og købe for hele fire Skilling Poesie, den bedst anbefalede; Nogle lade sig vel nøie med den, de kunne faae i Tilgift, eller ere tilfredsstillede med at læse en Stump paa Kræmmerhuset fra Urteboden; den er billigere, og  
\*\*\*\*\* 113

Billigheden i vor travle Tid, maa der tages Hensyn til. Trangen findes til hvad vi har, og det er nok! Fremtids Poesie, som Fremtids Musik, hører til Donquixotiaderne, tale om den, er som at tale om Eise-Opdagelser i Uranus.

Tiden er for kort og kostbar til Phantasie-Lege, og hvad er, skulle vi engang tale ret fornuftigt, hvad er *Poesie*? Disse klingende Udslyngninger af Følelser og Tanker, den er kun Nervernes Svingninger og Bevægelser! Al Begeistring, Glæde, Smerte, selv den materielle Stræben er, sige de Lærde os, *Nervesvingninger*. Vi ere Enhver - et Strængespil.

Men hvem griber i disse Strænge? Hvem faaer dem til at svinge og bæve? *Aanden*, den usynlige Guddoms Aand, som lader, gennem dem, klinge *sin* Bevægelse, *sin* Stemning, og den forstaaes af de andre Strængespil, saa at de klinge derved i sammensmeltende Toner og i Modsætningens stærke Dissonanser. Saaledes var det, saaledes bliver det i den store Menneskeheds Fremadskriden i Friheds Bevidsthed!

Hvert Aarhundrede, hvert Aartusinde kan der ogsaa siges, har sit Storheds Udtryk i *Poesien*; født i det afsluttende Tidsrum, træder den frem og raader i det nye kommende Tidsrum.

Midt i vor travle maskinbrusende Tid er hun saaledes allerede født, hun, det nye Aarhundredes Musa. Vor Hilsen sende vi hende! hun høre den, eller læse den engang, maaskee mellem Kul-Indskrifterne, vi nys omtalte.

Hendes Vuggegænge gik fra det yderste Punkt, Menneske-Fod betraadte paa Nordpols Undersøgelserne til saavidt det levende Øie saae ind i Polar-Himlens »sorte Kulsække«. Vi hørte ikke Gængen for klapprende Maskiner, Locomotivets Piben, Sprængning af materielle Klipper og Aandens gamle Baand.

I vor store Nutids Fabrik er hun født, hvor Dampen øver sin Kraft, hvor Mester *Blodløs* og hans Svende

slide Dag og Nat.

Hun har i Eie Qvindens store kjærlighedsfyldte Hjerter, med Vestalens Flamme og Lidenskabens Baal. Forstandens Lynglimt fik hun, i alle Prismets gennem Aartusinder skiftende Farver, der vurderedes efter Modifarven. Phantasien mægtige Svaneham er hendes Pragt og Styrke, Videnskaben vævede den, »*Urkræfterne*« gav den Svingkraft.

\*  
- 114

Hun er Folkets Barn paa Faders Side, sund i Sind og Tanker, Alvor i Øiet, Humor paa Læben. Moderen er den høibaarne academi-opdragne, Emigrantens Datter med de gyldne Rococo Erindringer. Det nye Aarhundredes Musa har Blod og Sjæl i sig af de To.

Herlige Faddergaver blev lagte paa hendes Vugge. I Mængde er strøet der som Bonbons Naturens skjulte Gaader med Opløsning; af Dykkerklokken er rystet vidunderligt »Nips« fra Havets Dyb. Himmelkortet, dette ophængte stille Ocean med de Myriader Øer, hver en Verden, blev lagt aftrykt som Vuggeklæde. Solen maler hende Billeder; Photographien maa give hende Legetøi.

Hendes Amme har sjunget for hende af *Eivind Skaldespiller* og *Firdûsi*, af *Minnesangerne* og hvad *Heine* drengesang sang af sin virkelige Digtersjæl. Meget, altfor meget har hendes Amme fortalt hende; hun kjender *Edda*, den gamle Ur-Mormors Moders gruvækkende Sagaer, hvor Forbandelserne suse med blodige Vinger. Hele Orientens »*Tusind og een Nat*« har hun hørt i en fjerdedeel Time.

Det nye Aarhundredes Musa er Barn endnu, dog hun er sprungen ud af Vuggen, hun er fuld af Villie, uden at vide hvad hun vil.

Endnu leger hun i sin store Ammestue, der har fuldt op af Kunstskatte og Rococo. Den græske Tragedie, og det romerske Lystspil, staae der meislede i Marmor; Nationernes Folkeviser hænge som tørrede Planter paa Væggen, et Kys paa dem og de svulme frem i Friskhed og Duft. Hun er ombruset i evige Accorder af *Beethovens*, *Glucks*, *Mozarts* og alle de store Mesters Tanker i Toner. Paa Boghylden er henlagt saa Mange, der i deres Tid vare udødelige, og her er god Plads til mange Andre, hvis Navne vi høre klinge gennem Udødelighedens Telegraphtraad, men døe med Telegrammet.

Skrækkeligt Meget har hun læst, altfor Meget, hun er jo født i vor Tid, grumme Meget maa glemmes igjen og Musaen vil forstaae at glemme.

Hun tænker ikke paa sin Sang, der vil leve frem i \*ny

\*  
- 115

Aartusinder som *Moses's* Digtninger leve og *Bidpais* guldkronede Fabel om Bævens List og Lykke. Hun tænker ikke paa sin Sendelse, sin tonende Fremtid, hun leger endnu, under Nationers Kamp som ryster Luften, der sætter Klangfigurer af Pennefjedre og Kanoner, paa kryds og tværs, Runer, der ere svære at raade.

Hun bærer *Garibaldi* Hat, læser imidlertid sin *Shakspeare* og tænker et kort Øieblik, han kan endnu opføres naar jeg bliver stor! *Calderon* hvile i sine Værkers Sarkophag, med Berømmelsens Indskrift. *Holberg*, ja Musaen er Kosmopolit, hun har ham heftet ind i eet Bind med *Molière*, *Plautus* og *Arisfophanes*, men læser meest i *Molière*.

Hun er løst fra den Uro, som jager Alpernes Gemser, og dog higer hendes Sjæl efter Livets Salt, som Gemserne efter Bjergets; der hviler i hendes Hjerter en Ro, som i Hebræernes Oldtids Sagn, denne Røst fra Nomaden paa de grønne Sletter i de stille stjerneklare Nætter, og dog svulmer i Sangen Hjerter stærkere end hos den begeistrede Kriger fra Thessaliens Bjerge i den græske Old.

Hvorledes staaer det sig med hendes Christendom? - Hun har lært Philosophiens store og lille Tabel; Urstofferne have knækket een af hendes Melketænder, men hun har faaet nye igjen, Kundskabsfrugten bed hun i paa Vuggen, aad og blev klog, - saa at »*Udødelighed*« lignede frem for hende som Menneskehedens genialeste Tanke.

Naar oprinder Poesiens nye Aarhundrede? Naar skal Musaen kjendes? Naar skal hun høres?

En deilig Foraars-Morgen kommer hun paa Locomotivets Drage brusende gennem Tunneler og over Viaducter, eller hen over det bløde, stærke Hav, paa den pustende Delphin, eller gennem Luften paa *Montgolfiers* Fugl *Rok* og daler ned i Landet, hvorfra hendes Guddoms Røst første Gang skal hilse Menneskeslægten. Hvor? Er det fra *Columbus's* Fund, Frihedslandet, hvor de Indfødte blev et jaget Vildt og Afrikanerne Trældyr, Landet, hvorfra vi hørte Sangen om »*Hiawatha* «? Er det fra Antipodernes Verdensdeel, Guldklumpen i Sydhavet,

\*  
- 116

Modsætningernes Land, hvor vor Nat er Dag og sorte Svaner synge i Mimose Skove? Eller fra Landet hvor *Memnons*-Støtten klang og klinger, men vi ikke forstode Sangens Sphinx i Ørkenen. Er det fra Steenkuls-Øen, hvor *Shakspeare* er Herskeren fra Elisabeths Tid? Er det fra *Tycho Brahes* Hjem, hvor han ikke taaltes, eller fra *Californiens* Eventyr-Land, hvor Wellington-træet løfter sin Krone som Verdens-Skovenes Konge.

Naar vil Stjernen lyse, Stjernen paa Musaens Pande, Blomsten, i hvis Blade er indskrevet Aarhundredets Udtryk af det Skjønne i Form, Farve og Duft?

»Hvad er den nye Musas Program?« spørger vor Tids kyndige Rigsdagsmænd. »Hvad vil hun?«

Spørg heller hvad hun ikke vil!

Ikke vil hun optræde som Gjenganger af den svundne Tid! ikke vil hun tømre Dramaer af Scenens aflagte Herligheder eller dække Mangler i dramatisk Architektur ved Lyrikens blendende Drapperier! hendes Flugt frem for os vil være som fra *Thespis*-Kærren til Marmor-Amphitheatret. Hun slaaer ikke den sunde Mennesketale i Stykker og klinker den sammen til et konstigt Klokkespil med indsmigrende Klang fra Troubadour-Tourneringerne. Ikke vil hun stille Versemaalet som Adelsmand og Prosaen som den Borgerlige! jevnside staae de i Klang, Fylde og Kraft. Ikke vil hun meisle ud af Islands Saga-Blokke de gamle Guder! de ere døde, der er ingen Sympathie for dem i den nye Tid, intet Slægtskab! Ikke vil hun byde sin Samtid indlogere deres Tanker i franske Roman-Kipper! ikke vil hun døve med Hverdagshistoriernes Chloroform! en Livs-Elixir vil hun bringe! hendes Sang i Vers og Prosa vil være *kort, klar, rig!* Nationaliteternes Hjerteslag, hver er kun eet Bogstav i det store Udviklings-Alphabet, men hvert Bogstav griber hun med lige Kjærlighed, stiller dem i Ord og slynger Ordene i Rythmer til sin Nutids Hymne.

Og naar er Tidens Fylde kommen?

Det er længe for os, som endnu ere her tilbage, det er kort for dem, som fløi forud!

Snart falder den chinesiske Muur; Europas Jernbaner naae Asiens aflukkede Cultur-Archiv, - de to Cultur-Strømme mødes! da maaskee bruser Fossen med sin dybe Klang, vi Nutids Gamle ville skjælte ved de stærke Toner og fornemme deri et

\*  
- 117

Ragnarok, de gamle Guders Fald, glemme, at hernede maae Tider og Folkeslægter forsvinde, og kun et lille Billede af hver, indesluttet i Ordets Kapsel, svømmer paa Evighedens Strøm som Lotus-Blomst, og siger os, at de Alle ere og vare Kjød af vort Kjød, i forskjellig Klædning; Jødernes Billede Straaler fra *Bibelen*, Grækernes fra *Illiade* og *Odyssee*, og vort -? Spørg det nye Aarhundredes Musa, i Ragnarok, naar det nye Gimle løfter sig i Forklarelse og Forstaaen.

Al Dampens Magt, al Nutids Tryk vare Løftestænger! Mester *Blodløs* og hans travle Svende, der synes vor Tids mægtige Herskere, ere kun Tjenere, sorte Slaver, som smykke Høisalen, frembære Skattene, dække Bordene til den store Fest, hvor Musaen med Barnets Uskyldighed, Ungmøens Begeistring og Matronens Ro og Viden løfter Digtningens vidunderlige Lampe, dette rige, fulde Menneskehjerte med Guds-Flammen.

Vær hilset, Du Musa for Poesiens nye Aarhundrede! vor Hilsen løfter sig og høres, som Ormenes Tanke-Hymne høres, Ormen, der under Plovjernet skæres over, idet et nyt Foraar lyser og Ploven skærer Furer, skærer os Orme sønder, for at Velsignelsen kan groe for den kommende nye Slægt.

Vær hilset, Du det nye Aarhundredes Musa!

\*  
—